

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

лаша оладиган донишмандга айланди. Отаси Ойтураҳон (рахматли) ўқитувчи бўлгани учун доим: "Қизим, билимга интил. Урганганларингни илм билан омухта қилсанг, ўзинг ҳам қийналмайсан, бирақаси ҳам бисёр бўлади. Ўзгаларга-да энгиллик яратасан. Кўпчиликнинг дуоси одамга қувват бўлади", - дерди. Онаси Мўтабархон ая ҳам (охиратлари обод бўлсин!): "Қилаётган ишингдан мақсад бўлсин, болам. Фарзандлар ҳам ота-онага қараб қад керади, унутма", - дея ўғит берарди. Мавлудохон ўз ҳаётини сарҳисоб

2006 йил - Ҳомийлар ва шифокорлар йили

ишга керакли чопиқ қиладиган трактор ва ёқилги ташийдиган машина сотиб олишди. Сўнг 60 гектар ернинг четларида ариқ ва зовурлар қавлатди, экин майдонига ишлов берди, ўғитлади. Асосий иш - касалликка чидамли "Оқдоре" пахта навини экаётганда, кекса пахтакорларнинг дуосини олди. Гектаридан 45 центнердан ҳосил олиш-

Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси Кенгаши тасарруфидидаги "Даволаш профилактика маркази" жаҳон талабларига жавоб берадиган, замонавий диагностика ва даволаш муассасасидир. Бу даргоҳда юқори малакали мутахассислар хизмат қилишади.

Суратда: (чапдан ўнга) ушбу марказ шифокорлари - Гавҳар Олимжонова, Махзуна Дадабоева, Нигора Махмудова, Элмира Султонова.

Фотомухбир: М.МИРСОДИКОВ

ДАЛА

Мавлудохон Алихонова мактабни тугатгач, звено бошлиғи бўлиб ишлай бошлади. Ер билан гаплашадиган, унинг рангига қараб аҳолини айтиб бера оладиган бўлди. Даласидаги ҳар бир гиёҳга минг эгилиб, минг букилди. Ернинг ҳам пири бўлади, дейишади. Мавлудохонга шу пирлар мададкор бўлди. Доим ўзига топширилган ишни кўнгилдагидай бажарди, ҳосил режадан ошиб кетди. 10 йил пудратчи бўлиб, деҳқонлар ўртасида иззат топди. Пахтадан мўл ҳосил кўтариб, Асака туман ҳокимлигининг фахрий ёрлиқлари, мукофотларига лойиқ кўрилди. 30 йилдан бери ер билан тиллашавериб, олимлар билан ҳам баҳс-

МАЛИКАСИ

қиларкан, ота-онаси насихатларидан бири "эрта-индин"га қолиб келаётганидан кўнгли хижил бўлди... 2001 йили Андижон Давлат пахтачилик институтининг сиртки бўлимига ўқишга кирди. Замонавий ер илмини ҳам билишни ислади. Ўқиганларини амалий тажриба билан тўлдирди. Бу эса унга янги режалар сари руҳлантirdи. "Ширкат хўжаликларини тугатиб, фермерликка ўтиш" борасидаги ислохотлардан руҳланиб 2006 йил "Муаззам саховати" фермер хўжалигини ташкил қилди. Аввало

ни кўнглига тугди. Ҳаракатда эса баракат, дейишади.

Агроном 50-60 кишини иш билан таъминларкан, яна кўп тармоқли цехлар очиб, 200-400 ҳамюртини ишга жалб қилишни режалаштирди. Бу йўлда унга оила аъзолари: турмуш ўртоғи - Авазхон ака, фарзандлари - Миродилхон, келини - Шохидохон ва қизи Муаззамхонлар доим қамарбаста. Қолаверса, жамоадаги ҳамжиҳатлик ҳам ютуқларининг гаровидир. Ҳа, эл қизи доим эл билан.

Санобар **ФАХРИДИНОВА**

"ХАЛҚАРО ОИЛА КУНИ"ДА...

Сурат муаллифи: М. МИРСОДИКОВ

Ҳар йили "Халқаро оила кунини" юртимизда ҳақиқий маънода байрам сифатида кенг нишонланади, шу муносабат билан мамлакатимизнинг барча ша-

ҳар ва туманларида, маҳаллаларида турли тадбирлар, учрашувлар, танловлар ўтказилади. "Халқаро Оила кунини" муносабати билан пойтахтимиздаги Алишер На-

воий номли Миллий боғда Тошкент шаҳар Хотин-қизлар кўмитаси, "Маҳалла" жамғармасининг шаҳар бўлими ва бошқа қатор ташкилотлар ҳамкорлигида "Оила - муқаддас Ватан" номли тадбир ўтказилди. "Энг намунали маҳалла маслаҳатчиси", "Энг намунали ёш авлод тарбиячиси", "Энг яхши тадбиркор аёл", "Спортчилар оиласи", "Асфалтга расм чизиш" каби йўналишларда танловлар ўтказилди. Туманларда ўтказилган танловларда ғолиб бўлган диний-маърифат, маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар шаҳар босқичи ғолиблиғи учун баҳс олиб бординлар. Ҳакамлар бир овоздан ғолибликни Собир Раҳимов туманидаги "Намуна" маҳалла фуқаролар йиғини маслаҳатчиси Муфаррах Содиқовага беришди.

Д. ИБРОҲИМОВ

- Биз тайёрлаб бераётган ширинликлар арзон ва сифатлиги билан туман аҳолига маъқул бўлаяпти. Бу йўлда ўғилларимиздаги интилувчанлик, изланишларни олқишлагим келади. Улар қадимий ҳолвапазликни тиклаш учун ҳаракат қилишяпти, дейди Жондор туманилик хусусий тадбиркор Самад ака Ҳамроев.

РЕПРОДУКТИВ САЛОМАТЛИК МАСАЛАЛАРИ

муҳокамасига бағишланган конференция пойтахтимиздаги "Radisson SAS" меҳмонхонасида бўлиб ўтди. Унда республика соғлиқни сақлаш вазирлиги, Хотин-қизлар кўмитаси, "Репродуктив саломатлик марказ"лари ҳамда бир қанча хорижий ташкилотлар вакиллари иштирок этишди. Аёллар ва болалар саломатлигини сақлаш, оналар ва болалар ўлимини, ногирон болалар туғилиши ҳолатларини камайтириш бўйича бир қанча ҳукумат қарорлари ва Давлат дастурлари қабул қилинган. Натижада сўнгги

йилларда бир қатор ижобий ўзгаришларга эришилди. Шу билан бирга хотин-қизлар ва болаларнинг тиббий саводхонлигини ошириш, камқонлик, йод етишмовчилигини келтириб чиқарувчи сабабларнинг олдини олиш йўллари, қақалоқнинг соғлом ўсишида она сутининг аҳамиятини кенг тушунтириш борасида ҳали кўп иш қилиниши зарурлиги таъкидланди.

Шунингдек, Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларида репродуктив саломатлиқни сақлаш соҳасида туپланган тажрибалар ҳам муҳокама этилди.

ЖОНЛИ МУЛОҚОТ

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманидаги Исмоилов маҳалласида "Биз ўз қуч ва имкониятларимизга ишонамиз", номли давра суҳбати ўтказилди. Унда етакчи олимлар, маҳаллалар фаоллари, талаба ёшлар қатнашдилар. Тошкент шаҳар ҳокими ўринбосари, Хотин-қизлар кўмитаси раиси Фарида Абдураҳимова сўз олиб, айрим қимсалар дин нуқоти остида чиройли удумларимизга қарши чиқиб, қувончли кунларимизга нотўғри тус бераётганини ва бунга қарши курашиш кераклигини таъкидладди. Тадбирда исломнинг маънавий ва маърифий асослари, ёшларнинг диний тафаккури қандай бўлиши кераклиги ҳақида маърузалар ҳам тингладди.

Давра суҳбати савол-жавоб билан жонли мулоқот тарзида ўтди.

Ўз мухбиримиз

- Туманимизда оилавий ҳамширалик йўлга қўйилган. Улар ўзларига бириктирилган оила аъзолари касал бўлгандагина эмас, унинг олдини олиш учун ҳам доим профилактик чораларни қўллайдилар. Касалликлар ҳақида буклетлар, брошюралар билан таъминлайдилар, - дейди Бухоро вилоят Қорақўл тумани шифохонаси бош ҳамшираси София Раҳмонова.

САНОБАР.

ТОТУВЛИК БОР

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист, "Бухоронома", "Бухарский вестник" газеталарининг бош муҳаррири Жаҳонгир Исмоиловнинг умр йўлдоши, Бухоро вилоят халқ таълими тизимига қарашли "Бухоро муаллими", "Истиқлол гўнчалари" газеталарининг бош муҳаррири Сора Тошева билан суҳбатимиз журналист меҳнати, оила, фарзандлар тарбияси ҳақида бўлди.

Мен ёшлимдан журналист бўлишни орзу қилганману тақдир тақозоси билан педагогика институтини тугатиб, қатор йиллар мактабда ўқитувчи бўлиб ишладим. Лекин мунтазам равишда матбуотда қатнашиб келдим. Мен газетада ишлаб бослаганимдан сўнг иқдор дунёсини янада чуқуროқ тушунгандай бўлдим. Унинг учун на иш соати, на дам олиш вақти бор экан билсам.

Турмуш ўртоғингизнинг инсон сифатидаги қайси фазилатларига юракдан тан бергиниз келади?

Сабҳот опа Шодиевани Навоий вилояти Зарафшон тумани ахли яхши танишам. У шаҳар ҳокимлигида Маънавият ва маърифат бўлимини бошқаради. "Маънавият - жамиятнинг куч-қуввати", - дейди опа. Шундай экан, аввало халқнинг руҳияти, дунёқараши балоқд, келажакдан умиди бекиёс бўлиши керак. Эл-улуснинг фаровон яшаш йўлида ҳукуматимиз режалаштираётган тадбирлар, президентимиз чиқараётган фармойишу қарорларни зарафшонликларга етказиш учун тинмайди у. Ойда 2 марта жойларга бориб аҳоли билан суҳбатлашаркан, уларнинг ёштини, касбини ва яшаётган муҳитини ҳисобга олади - тилини, дилини топишга ҳаракат қилади.

САНОБАР

Онаизорларига меҳрибонликларига. Ишлари қанчалик кўп бўлмасин, моддий жиҳатдан қанчалик аҳолимиз танг бўлмасин албатта онасининг йўқловини қанда қилмасдилар. "Тўқис кунлар, қўлим узун бўладиган пайтлар келар. Лекин унда онажоним бўлармиканлар..." дер эдилар баъзан. Хўп қилган эканлар дейман бугун. Ҳақиқатан ҳам барча имкониятларга эга чоғларингиз келганда дийдорларини тополмай қоларкансиз. Бугун ҳар иккимизнинг ҳам болаларимнинг бўвижониси руҳи қаршида юзимиз ёруғ. Яна бир мен ҳавасланадиган хислатлари, онаси ҳақида бирор нохуш хотира, ёмон сўз тилга олинмишига ҳеч қачон йўл қўймайдилар.

Фарзандлар тарбиясига ҳам ниҳоятда қаттиққўл. Болаларимизни мустақил ҳаётга тайёрлашга жиддий эътибор қаратадилар. Ўғил-қизларимизнинг бировларнинг мада-

дига суяниб қолишдан чўчидилар. Фақат ўз меҳнати билан ҳалол яшашга ўргатганлари бугун маҳсулини кўрсатаётти. Қизимиз Ўрингул - ажойиб муаллима. Ўғлимиз Жамшид тижорат йўлини танлади. Жамшид иқтисодчи. Жўрабек, Жўрат, Дилдора исмли шириндан шакар набираларимиз бор.

Набиралар тарбиясига қандай ёндошасизлар?

Киши ўзи ота-она бўлганида анча тажрибасиз бўларкан. Набиралар тарбиясида ўзингиз болаларингизга муносабатда йўл қўйган камчиликларингизни унча-бунча илғаган, улғайган бўласиз. Албатта боболик, бувилик бахтига етишган инсонлар набиралар тарбиясидан ўзини четга олмаслиги, имкон қадар ўғил-қизларига ёрдам беришлари керак. Набираларимга жуда кўп эртақлар айтиб бераман,

ЖОЙДА...

топишмоқлар, тез айтишлар ўргатаман. Ўзимиздан 15-20 километр олисликдаги мактабгача таълим муассасасига эрталаб бобоси олиб бориб қўйсалар, кечга мен олиб қайтаман. Спорт тўғрақларига ҳам бобою буви билан қатнашди улар. Тўғриси, шукроналик билан набираларимнинг ташвишига қоршавераман.

Сора опа жилмайбгина шеър ўқийди. Мен эса бу нафосатли, дилкаш аёлга ҳаваслана-ҳаваслана Ўзбекистоннинг мана шундай бахти бекам, бағри бутун оилалари кўп бўлсин, дея ниятлар қиламан.

Ойбуви ОЧИЛОВА, журналист.

ФОТИМА ОПАНИНГ ОЛМАЗОРЛАРИ

Бу меҳнаткаш аёлни Карманада (Навоий вилояти) ҳамма танийди. "Иброҳим Абборбек" фермер ҳўжалигини бошқараётган Фотима опанинг асли касби ўқитувчи. Самарқанд Давлат Университетининг география факультетини тугатиб, тумандаги 1-ўрта мактабда узоқ йиллар ёшларга сабоқ берди. Кишлоқ аёли мактабдан бўш вақтини далада ўтказишга одатланган эди. Асли деҳқон оиласида камол топган Фотима опани саксонинчи йилларда Қодир Раҳимов номли ҳўжаликка раис ўринбосари этиб тайинлашди. Ушанда бутун кийфос гуллаётган боғларга энди-энди асос солинаётганди.

Бундан йигирма йил аввал, ширкат ҳўжалигида раис ўринбосари бўлиб ишлаган даврларимда, дейди Фотима опа, "Самарқанддаги Шредер номли боғдорчилик институтидан 14 гектарга боғ-роғлар ва яна шунча ерга узумзор барпо этиш учун турли хил мева дарахтлар ва узум новдаларидан олиб келгандик. Бугун фарзандларим билан меҳнат қилаётган мана шу мевазорлар ўша боғларнинг бир қисми.

Фотима опа бу боғларни обод қилгунча озмунча машаққат чекмадими?! Мустақилликнинг дастлабки йилларида 3 гектар олмасор ва ўрикзорларни ижарага олганди. Ўн йиллар ўтгач, бу ерлар чинакам бўстонга айланди, ҳар бир дарахт, ҳар бир ниҳол бошида парвона бўлишлар мана бугун ўз ҳосилини бермоқда.

Бугун бу боғлар мевасидан кўпчилик баҳраманд бўлмоқда. Навоий шаҳридаги 1-сон "Меҳрибонлик уйи" тарбияланувчилари Фотима опадан миннатдор. Ҳар йили сархил мева билан тадбиркор опа болаларни хурсанд қилади. Бундан ташқари шаҳардаги ҳарбий қисмлар, мактаб ва боғчаларнинг ишончли ҳамкори — "Иброҳим Абборбек" фермер ҳўжалигидир.

Маруза ХОСИЛОВА, «Туркистон-пресс»

ЙИГИТЛАР БЕЛЛАШГАНДА

"Экосан" халқаро ташкилоти, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда бир қатор ташкилотлар ҳамкорлигида пойтахтимиздаги олий ўқув юртиларида "Энг ибратли талаба йигити" танлови ўтказилмоқда. Қўриқ-танловдан мақсад талаба йигитларнинг компьютердан фойдаланиш, экологик маданият, оилавий ҳаётга тайёргарлик, ҳуқуқий саводхонлик, ўзлари танлаган соҳа бўйича касбий маҳорат ва бошқа шартлар бўйича билим ва маҳоратларини синовдан ўтказиш. Аграр университетида бўлиб ўтган танловда 17 нафар талаба ғолиблик учун кураш олиб борди. Қўриқ ғолиблари ва иштирокчилари ташкилотчилар томонидан таъсис этилган совғалар билан тақдирландилар.

Суратда: - Танлов иштирокчилари навбатдаги шартни бажаришмоқда.

М. МИРСУРОВ.

НАМУНАЛИ МАҲАЛЛА

да 6590 киши истиқомат қилади. Маҳалладошларимизнинг аҳиллиги, ҳар ишда ҳамжиҳатлиги, "Оила-мактаб-маҳалла" ҳамкорлиги яхши йўлга қўйилганлиги боис сўнгги вақтларда жиноятчилик, ёшларнинг турли ёт оқимлар таъсирига тушиб қолиши, оилаларнинг бузилиши каби ҳолатлар умуман кузатилмади. 2006 йилнинг ўтган даврида 6 та оилавий жанжалларни кўриб чиқиб ва уларнинг бузилиб кетишининг олди олинди.

Маҳалламиз ҳудудидagi мактабнинг юқори синф ўқувчи қизлари учун "Қизлар кенгаши" тузганмиз. Улар маҳалламизда яшовчи ёлғиз, боқувчисини йўқотган қариялар, кам таъминланган оилаларга уй-рўзгор юмушларида ёрдам беришди, зарур пайтларда бозор-уларларини қилишди, дорихонадан керакли дори-дармонларни келтириб беришди, оилавий поли-

клиникага олиб боришди.

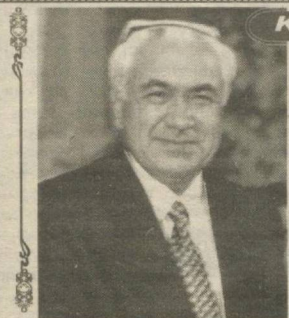
Яқинда оилавий табобатхонамиз билан биргаликда туғиш ёшидаги барча аёлларимизни ва балоғатга етган қизларни тиббий кўрикдан ўтказдик. Касаллик аниқланганларига шифохоналарга йўланма берилди. "Ҳомийлар ва шифокорлар йили"да маҳалламиздаги тадбиркорлар ҳам хайрли ишлардан четда туришмаяпти. Уларнинг ҳомийлигида йилнинг биринчи чорагида кам таъминланган, эхтиёжманд оилалардан 151 тасига жами 6,5 миллион сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди.

Хотин-қизларни иш билан таъминлаш, улар ўртасида хусусий тадбиркорлиқни, касаначилиқни ривожлантириш бўйича туман ҳокимлиги, меҳнат бўлими ва бошқа тегишли ташкилотлар билан доимий ҳамкорлик қилиб келаямиз.

Дармон ИБРОҲИМОВ

Тошкент шаҳри маҳаллалари диний-маърифат, маънавий-ахлоқий масалалар бўйича маслаҳатчилари ўртасида ўтказилган танловда ғолиб бўлган Собир Раҳимов туманидаги "Намуна" маҳалласи маслаҳатчиси Муфтаррах Содиқова билан суҳбатлашдик. У маҳаллада амалга оширилаётган ишлар ҳақида қуйидагиларни гапириб берди: - Маҳалламиздаги 712 та хонадон-

Қутлов

бларини ўқирдим. Ушанда кутубхоначи рус аёл: "Ты, драматургом будеш", дегани эсимда. Балки шу ҳолатлар мени ижодга ундагандир.

- Хайдар ака, сиз ҳажвияда ҳам қалам тебратгансиз.

- "Табассум" радиожурнали менин ҳажвияларим асосида пайдо бўлган. Радиога 17 йил драматургия бўлимини бошқардим. Кейин Маданият ва спорт ишлари вазирлигида, сўнгра ёзувчилар уюшмасида ишладим. 1984 йилдан 2003 йилгача Миллий театрда ишлаб нафақага чиқдим.

МУРОДИГА ЕТГАН АДИБ

"Хотинлар "гап"идан чиққан ҳангома", "Тошкентнинг нозанин маликаси", "Жиноят устида ушлансин" каби қатор спектакллар ҳамда "Самарқанд", "Севги баҳори", "Тоғлик қиз", "Ёзган хатинг кўлима", "Муҳайё, Сурайё, Раъно, Муҳаддас", "Кўнглим менин" каби дилрабо кўшиқлар, шеър устозлар муаллифи, сеvimли адибимиз Хайдар Муҳаммад 70 ёшга тўлди. Шу баҳонаи сабаб иходкор билан сўхбатлашдик.

- Хайдар ака, тугилиб ўсган оилангиз ҳақида гапириб берсангиз.

- Мен Тошкентнинг Янгиарик маҳалласида туғилганман. Отам оддий ишчи, онам уй бекаси бўлган. Оилада тўнчи фарзанд эдим. Ўқувчилик йилларимда дostonларни ёддан ўқирдим. Овозимни чиқариб айтсам, уйдагилар марок билан тинглашар, кейин меҳмон келса, албатта менга дoston ўқитишарди. Биласиз, дostonларда қаҳрамонлар охирида муродига етишарди. Мароклаиб ўтирган катта кишилар: "Муродинга ет", деб дуо қилишарди. Бу олқишлардан руҳланиб янада бўлиб, дostonнинг айрим жойларига ўзимдан ҳам қўшиб кетардим. Бола экман-да, нуқул: "Дostonлар тугаб қолса, нима қилмиз?" деб ўйланардим. Кутубхоналарда кўп бўлардим. 6-синфда "Танга ўйин - ханжалнинг боши" деган сценарий ёзганман. Доим Шекспирнинг китов-

АДИБ

- Яқинда Муқимий номли театрда "Тошкентнинг нозанин маликаси" спектакли орадан 20 йил ўтиб яна томошабинларга тақдим этилди.

- Бу асар вақтида жуда овоза бўлган. Кўпчилик янги туғилган чақалоқларга қаҳрамонларнинг исмини қўйишган. Хатто чет элларда қўйилиб, совринларга сазовор бўлганди.

- "Муҳайё, Сурайё, Раъно, Муҳаддас", дея қўйилган қўшиқни қизларингизга атаб ёзгансиз. Фарзандларингиз нечта?

- Қўшиқдагидек 4 та қизим, битта ўғлим бор. Ҳозир уларнинг ҳам ўз оилалари бор. Ўғлим кимёгар, қизларимнинг каттаси филолог, иккинчиси телевидениеда, бири радиода журналист, яна бири иқтисодчи. Келиним ҳам ўқимлиши, иходкор. 13 та неварам бор.

Биз ҳам отахон адибимизга қутлуг 70 ёшингиз муборак бўлсин, ҳали яна узоқ йиллар муҳлисларингиз ижодингиздан баҳраманд бўлсин, бўлиб ёзишдан чарчаманг, дея тилак билдирамиз.

Матлуба ШУКУРОВА

Асли бухоролик, бўлган қайнонам Истатхон Сулаймонова Қаршига келин бўлиб тушган. Қайнонам эллик йилдирки, қайнонам Саттор Турдиев билан аҳил-инок, умргузаронлик қилиб келмоқдалар. Қарши Давлат университетига 40 йил физика-математика фани ўқитувчиси бўлганлар. Ўқитувчилик билан бирга, шеърят соҳасида ҳам иход қилганлар. Аяжонимнинг бир-бирдан мазмунга бой шеърлари газета ва журналларда чоп этилган.

Қайнонам оилада 5 нафар болани тарбиялаб, вояга етказдилар.

Қизлари Гулнора Жумаева

Эхтиром

ҲАЁТИМИЗ

Ички Ишлар вазирлиги Академиясида подполковник. Ўғиллари, яъни турмуш ўртоғи Собир Турдиев Қарши педагогика коллежиде ишлайди. Кичик ўғиллари Сураатхон тадбиркорлик билан шуғулланади.

Биз оилада икки келинимиз - мен ва овсиним Дилнозахон. Бизни қизларидан ҳам ортиқ қарадилар. "Эркакнинг пири бўлади, шунинг учун эрдан бемаслаҳат иш қилманг", - дейдилар аяжоним. Баъзи бир қайноналарга ўхшаб, келинни ўғилга ёмонламайдилар, аксинча чарчаган бўлса, ёки соғлигимиз бўлмай қолса: "Аёл киши чарчайди, болага қарайди, ўғлим, кўй, бироз дам олсин", - дейдилар. Хар бир ўғиллари гўёки ҳикмат: "Уйда доимо кулиб юринг, болам, хонадон файзли бўлади. Байрамларда янги-янги қўйлақлар тиктиринг, эрингиз кўзи қувнайди", "Меҳмон келса, уйдаги муаммоларни айтманг. Меҳмон кўнгли нозик бўлади. Меҳмон руҳсат сўрамагунча руҳсат берманг. Меҳмон атрофида фаришта юради". "Эркакни очик чехра билан ишга ку-

затинг, очик чехра билан байрамона кайфиятда кутиб олинг. Шунда эркак ўз уйда кўним топади". "Сир ичингизда бўлсин, ҳар гапни дoston қилманг. Бир кун келиб ўша айтилган сирлар ўзингизга душман бўлади". Келинни кўчага чиқиб, ёмонлайдиган қайноналарга қаратиб шундай дейдилар: "Кези келганда ўз тўққан фарзандинг гап кўтармайди. Уни дoston қилмайсан-ку, нега келинни кўчага чиқиб ёмонлаш керак экан. Ахир у фарзандинг орқасидан келган фарзандинг-ку".

Мен олти фарзандни тарбиялаб, вояга етказаяман.

ЧИРОФИ

Она бўлиб, она қадрига ета бошладим. Қийналган дамларимизда қайнонам тиргақ бўлганларини эслайман. Эслайман-у, шундай қайнонам борлигидан фахрланиб кетаман. Қайнонам бугунги кунда ўн беш нафар набиранинг сеvimли бувижонисидилар. Қайнонамнинг ҳали ҳам йигитлардек қучли, бақувват бўлиб юришларига сабабчи бўлган умр йўлдошидилар. Эл ичида араб ёзувида ўқий оладиган, тожик ва рус тилларини мукамал биладиган зиёли отин ойдилар. Аяжонимга соғлиқ, узоқ умр тилаб, қўйидаги тўртликни бағишламоқчиман:

Сизнинг меҳрингизни ўхшатгим келар

Нур сочиб турган заррин

куёшга.

Қалбингиз кенглигин ўхшатгим келар

Мисоли кенг, тошқин, жўшқин дарёга.

Гулсара ТУРДИЕВА, Қарши.

ИККИ ДОНА

КАРТОШКА

Бугун 13 апрел, пайшанба. Ҳафтанин бугунида алоҳида завқ билан ишлайман. Мижозларимни иложи борица овоза қилмасликка, ҳужжат ишларининг ўз ўрнида пухта бўлишига ҳаракат қиламан. Боиси бугун уйимизга хабарчи албатта "Оила ва жамият" газетасини бериб ўтди. Газетадаги дилтортар сўхбатлар, мамлакатимизнинг турли гушаларида яшаётган оила сирларидан воқиф бўлиш, чигал тақдирлар, адашган аёл ёки йигитнинг изтироб билан ёзган мактубларини мутлола қилиш энг яхши машғулоти, десам муболага бўлмайди.

Мана, соат миллари 17-00га яқинлашиб борапти. Охириг мижознинг ишини битирдим-да, ишхонадан чиқиб, йўлимдаги бозорчага кириб ўтдим. Икки кило картошка харид қилмоқчи бўлдим.

- Келинг, опа, Новқотнинг сара картошкеси, овқатга лаззат киритади.

- Қилоси қанчадан?

- 700 сўм, холос.

- Кўтарилиб кетибди-ю, кечагина 300 сўм эди.

- Бизлар ҳам сизларнинг гапингизни еб, фзиллаб юрибмиз. Одамлар картошка экмай қўйишди-да, опахон. Янги картошка чиқса арзонлаб қолар...

Йўлимда давом этдим...

Нега картошкадан гап очганимни кейин билиб оласиз. Икки дона картошка учун икки овсиннинг кўнглида нималар кечганини сиз ҳали билмасиз-да. Агар ўшанда Умида ўз синглиси-овсинини ёмонликка олганидими?...

Чехраҳон тўй кунини опасини туширишиб келди. Маҳалланинг кўрки бўлган бу хонадон узоқ-яқиндан келган меҳмонлар билан гавжум эди. Бир томонда карнай-сурнай, бир томонда хуш-овоз хонада базми қизитган, оппоқ матоҳ билан тўсилган ҳовли четида эса ошпазларнинг қўли-қўлига теғмай, 3-4 хил таом тайёрлаш билан овоза.

Чехраҳоннинг кўзига ўт бўлиб кўрингани - куёв боланинг укаси Мохир деган йигит бўлди. У яқинда харбийдан қайтган, баланд бўйли, оқ юзли, қоп-қора қошлари туташган, чиройли кўзлари хар қандай қизларнинг юрагини забт эта оларди. Мохирнинг ёши йигирма иккиларда бўлиб, акиси Нодирдан анчагина бўйдор эди.

Тўйдан кейин қарди-келдилар, чарлар ва йўқловлар баҳонасида Чехраҳон ҳам Мохирнинг кўнглини топди. Орадан бир ярим йил ўтгач, Чехраҳон опасига овсин бўлиб шу эшикка келин бўлиб тушди.

Опа-сингил Умида билан Чехраҳон жуда қалин овсин бўлишди. Орадан йиллар ўтиб, уларни ёнма-ён қурилган икки уйга чиқариб қўйишди. Икки уйни ўртадаги айвон ажратиб турарди, холос. Эрларнинг тоғгани ўртада, қозони бир эди.

Ҳаётда нималар бўлмайди, дейсиз. Умиданинг эри ишлагани Россияга кетди. Мохир эса оғир дардга чалиниб, тўшакка миҳланди. Умидада уч бола, синглисида эса бир ўғил, бир қиз. Уларни бир-бирдан ажратолмасиз. Баъзида ширинлик, гоҳида жанжал.

Ётиб еганга тоғ ҳам чидамайди, деганлари тўғри экан. Икки овсин қозон қайна-тишга келганда бир-бирига қараб қоладиган бўлишди. Сабаби, масаллик бугун бўлса, эртага йўқ. Нодир жўнатган пули аллақачон тугаган. Қайнона буларга ёрдам беролмайди (қайнота йўқ). Йўқчилик, танг

ҳолат икки овсиннинг уйини, қозон-товогини бошқа қилишга мажбур қилди. Тўғриси, боқиманда эр билан қолган Чехраҳон опасидан ортиқча таъна-дашномлар эшитмаслик учун шу йўлни танлади. Қаттиқ нон есам ҳам беиминнат бўлади, деб ўйлади.

Шу тариқа кўнлар ҳафталарга уланди, ойлار ҳафталарни судради. Умида эри жўнатиб турган пул билан, Чехраҳон эса касал эрига берилаётган нафақа билан оила тебрате бошладилар. Тилла тақинчоқларини пуллаган Чехраҳон янгигина дазмолни ҳам қарз эвазига қўшнисига бериб юборди.

Тўшакка миҳлангани етмагандай, Мохир ўта инжиқ эди. Уйда нима бор, нима йўқлиги билан ҳисоблашмас, овқат қил, деяверарди. Яна "нега овқатга гўшт солмадинг?" дейиши ортиқча.

* Чехра, бирон нарса пишир, юрагим ачишиб кетаяпти, - деди бир кун Мохир.

- Гўшт йўқ, дадаси, - эрига мунғайиб қаради аёл.

- Ҳеч бўлмаса картошка қовуриб бергин.

Хотин бечора нима қилсин? Картошка

туганига уч кун бўлган бўлса. Секин айвонга чиқди. Опасининг эшиги очик, болалар ҳам кўринмайди. Опаки ховлидамикин? У Умидани кўчада аллақимлар билан гаплашиб турганини кўрди. Шошиб айвонга чиқди-да, опасининг уйига кирди. Яшикча ичида бир уюм пиёз, тўрт дона картошка турарди. Чехраҳон апил-тапил икки дона картошкани олди-ю, шошиб ўз уйига кириб кетди...

Мана, кўлимда

"Оила ва жамият"

газетасининг 2006 йил, 15-сонини. Варақлайман. 3-саҳифасидаги "Овсинлар" сарлавҳали мақолани ўқийман. Катта овсиннинг Нарғизага ўтказган зугумлари, хатто оиласидан ажратиб юборганини ўқиб, ёқамни ушлайман. Ичимда катта овсинни қараб, унга ҳам боққан бало бордур, дейман. Нарғизага ичим ачиди. Наҳотки, дунёда шундай ичи қора, бахил, ҳасадгўй нобакорлар бўлса? Ахир катта овсин шу қилмишлари билан виждони азобланмасмикин?

Мақола мутлоасидан кейин овсинлар воқеаси икки кунгача хаёлимдан кетмади. Ниҳоят, кўлимга қалам олдим...

Умида кечга овқат қилмоқчи бўлиб, яшикчага қараган эди, икки дона картошка турибди. Аниқ билади, бундан икки соат олдин ҳам у тўртта эди. Сездик, икки донасини синглиси олган. Сўрашга бети чидамаган. Майли, касал эрига бир нарса пишириб бермаса бўлмайди. У қолган икки дона картошкани олиб, синглисини чақирди.

- Мохирбек тузукми? Ҳозиргина гузардан картошка олиб келувдим. Мана буни ишлатиб тур, - деди Умида меҳрибонлик билан.

Сингил икки дона картошкани оларкан, кўзлари қалтиради, кўзларига жижка ёш келди.

Мавлуда ҚУРБОНОВА, хуқуқшунос, хусусий нотариус, Асака шахри.

- Тошкентлик Муҳаббат Тўлаганова деган аёл бўлган. Қизим, мен сизларга Тошкент шаҳридаги Сирғали - 8 даҳасидан кўнғироқ қилаяпман. Аслида ўзим бормоқчи эдим, касал қизимни ташлаб кета олмайдман-да. Шунинг учун гапимни телефон орқали айтсам ҳам бўладими? - деди тушдан кейин бир аёл кўнғироқ қилиб.

- Нега бўлмас экан? Албатта бўлади-да. Нимаки гапнингиз бўлса бажонидил эшитамиз, - дедим. Аёлни овози шу қадар ҳасратли эдики, бу сўзларидан аққол сезилиб турарди. Назаримда у йиғлаб олганга ўхшарди.

- Онани яратмасин экан. Йўқ, она бўлганимдан нолимаман, аммо... Боламинг бедаво дардга чалинганига қуяман. Унинг дардига даво излаб бормаган жойим қолмади. Нима қилай, ҳозирча бу дардни даволашнинг сира илоҳи йўқ экан, - дея ух тортиб аёл.

- Сизга бу гапни шифокорлар айтишди? Қизингиз қандай дардга чалинган ўзи?

- Ҳа, шифокорлар айтишди. Қизим Нилуфар фарзандларим орасида жуда бошқача эди. 15 ёшга тўлганида отасидан айрилиб қолдик. У отасини жуда яхши кўрарди. Шундан сўнг қаттиқ изтиробга тушганидан бу касалга йўлиқдимикан, билмадим. Бу тутқаноқ касали бўлгани учун ҳар қандай пайтда эртани, кечми бирданга хуружи тутиб қолади. Шунга ҳам тўққиз йил бўлибди. Бунинг устига кейинчалик дард устига чиққон бўлиб яна бир дардга йўлиқди. Бўгинлари шишиб кета бошлади. Яна дўхтирма-дўхтир югурдим. Даво изладим. Касалхоналарнинг эшигига саргайдим. Бу касални қизил бўри (красный волчанка) дейишар экан. Республикада бу касал билан санокли одамларгина оғриган экан. Буни ҳам даволашнинг сира илоҳи йўқ дейишди. Нима қилай, бу ҳам Оллоҳнинг бир синови-да, деб кўниб яшамоқдан ўзга илоҳим йўқ.

- Бошқа фарзандларингизчи?

- Бор, битта ўғлимдан бошқаси тиниб-тинчиб кетишган. Касалини айтмасам бу қизим ойдеккина. Лекин тақдирга ёлғиз ўттиб ёзилган экан. Бундай касали бор беморларнинг турмушга чиқиши мумкин эмас, дейиш-

ди. Яхшиямки, ўғлим ақлли, ҳушли. Менга кўп ёрдамлашади. Рўзгор, тирқчилик ташвишлари шу ўғлимнинг зиммасида. Рўзгордан ортириб опасига совға-саломлар кўтариб келади. Дориларига пул беради. Шунга ҳам хурсанд бўлман.

Фарзандинг кўз олдинда азоб тор-

- Шифокорлар хабар олиб туришадими?

- Нимасини айтасиз? Аслида ўзим сизларга шу ҳақда гапириш учун кўнғироқ қилгандим. Шаҳардаги 37-поликлиникининг биз яшайдиган Сирғали 8 даҳасида шохобчаси бор. Шу поликлиникага чиқиб турамыз. Қизимни ҳар гал

ган дори-дармонлар жуда қимматлигини билганим учун ҳар гал:

- Айланай, Азизахон! Шулларнинг ҳаммасини олишга қурбим етармикан? Бошқа бундайроқлари қор қилмасмикан? - деб сўрайман. У эса: «Сиз уйингизга чиқаверинг-чи. Эрталаб кириб ўтарман. Бир гап бўлар», - деб кузатиб юборади. Эрталаб эса зарур бўлган бир талай дориларни кўтариб олиб келади. Яна кўнғил

сўраб, бизни хурсанд қилиб чиқиб кетади. Дорининг пулини ҳам олмайд.

- Майли онажон, қизингиз яхши бўлса бас. Мени дуо қил-

сангиз бўлди, - дейди. Тўққиз йилдан буён бу аёлни нафақат шифокор, балки бир олижаноб инсон сифатида бизга қилган яхшиликларининг саноғи йўқ. Зарур бўлса қизимнинг шифохоналарга етиб даволаниши учун зарур бўлган кўмагини аямайди. Инсон кўпича, моддий ёрдамдан кўра, руҳан қимнингидир таскинга муҳтож бўлар экан. Биз ҳам шундай таскинга зор эдик. Яхшиямки, мана шу Азизахонга ўхшаган мурувватли, меҳрибон шифокорлар бор экан.

Сизларга кўнғироқ қилиб Азизахонга ўз ташақкуримни билдирмоқчи эдим. Одамлар шундай шифокорлар борлигини ҳам билишсин. Шундай қизни ўстирган ота-онасига минг раҳмат. Эртаю кеч уларни дуо қиламан.

Муҳаббат ая! Чиндан ҳам юртимизда яхши инсонлар кўп. Уларнинг борлиги қандай яхши! Дардга чалинган кишининг аввало қалби таскинга муҳтож бўлади. Касалини ўйлаб ўзини йўқотиб, тушқунликка тушади. Чикмаган жондан умид, ҳамманинг ҳам яхшигиси, соғ-саломат ҳаёт гаштини сургиси келади. Бироқ Яратган ҳаммага ҳар хил тақдирни раво қўради. Дардманд дардига даво излаб шифокор оstonасига бош уради. Илоё, барча шифокорлар сиз айтган Азизахонга ўхшаган бўлишсин, ширин сўзлари, меҳрлари билан беморларнинг дардини арттишсин!

БАСИРА

Кўнғилимиз таскин изларди...

Азиза Эргашева деган ажойиб дўхтир текшириб кўради. Зарур бўлган муолажаларни ёзиб беради. Бу аёлдан шу қадар миннатдорманки, айтишга сўз топа олмаман. У қизимга ёзиб бер-

ди. Дарди хуруж қилганда оёқ-қўллари қалтирай бошлаган пайтда дастурхонга қўйилган чойнакка тегиб, ағдариб юборибди. Шундан кейин танасининг анча жойи қуйиб, касалхонада даволатдим.

“НЕУЖЕЛИ”

Аммамникида меҳмонда эдик. Гап айланиб тилга тақалди. Меҳмонлардан бири тилимиз жуда жайдари бўлиб кетяпти, айниқса ёшлар русча сўзларни кўп ишлатишяпти, бу тилимизнинг софлигига пўтур етказди, деб қолди.

- Неужели шундоқ бўвот-

ган бўлса? - сўраб қолдилар “донолар” суҳбатига бир четда жимгина қулоқ солиб ўтирган аммам.

- Ана, ҳозир ўзингиз ҳам кўшдингиз, - дедилар меҳмон қонлиниб.

- Қачон, нимани кўшдим? - шошиб қолдилар аммам.

- Ҳозир.

- Нима дедим? - тушунолмади яна аммам.

- Ахир ҳозиргина “неужели” деган русча сўзни кўшиб ишлатдингиз-ку!

- Неужели!

Хаммамиз қулиб юбордик. Аммам бизга ҳайрон бўлиб тикилиб охиста оғиз очди:

- “Неужели” русча сўзми?

- Ҳа.

- Йўқ, бўлиши мумкин эмас.

• Ўзбекчада “наҳотки” дейлади, - билагонлик қилди меҳмон. - Нега русча сўзни ўзбекча деб турибсиз? Аммам ишонқирамай менга юзланди:

• Гулшода, ўзинг айтгин-чи, “неужели” дегани русча сўзми? Булар мени лақилла-тишапти-ёв. Устимдан қулишмоқчи.

• Ҳа, амма, бу русча сўз, - дедим суҳбатдошларнинг фикрини маъқуллаб.

• Неужели буни билмаган бўлсам, - бармоғини тишлаб қолди аммам. Бўлиши мумкин эмас. Тилим чиқибдики, неужели деб келаман.

• Издихом давом этди. Суҳбат мавзуси бошқа тарафга бурилиб кетди. Еб-ичилди. Гурунг қизиди. Фақатгина аммам ошхонада қуймаланар, бизга аралашмас эди. Бир пайт яна ўйчан қиёфада чиқиб келдилар:

• Русча сўз деглар-а! Шунча ёшга кириб билмабман.

• Билмаганлигини қараңглар? Неужели билмаган бўлсам?

• Гулшода ҚУРБОНОВА

Касалхона йўлагига одам кўп. Биров шифокор қабулига қиради, биров чиқади. Кимдир рентгенга, ойналарига қора парда тутилган хонага кирса, кимдир яна қайгадир ошақлади. Очик турган эшикдан қора қошлари жахлдан туташиб кетган, йигит, шифокор бўлса керак, ёнида ерга қараб турган йигитчага қараб бақирарди.

деди йигитча, пешонасини кўрсатиб.

Шифокор ғазаб билан стулни муштлади.

- Вой, аҳмоқ! Шу дипломни ўқиб олганмисан? Майли, бош мия пешонага жойлашган ҳам дейлик! Энди эса ошқозон фаллати нималигини гапир. Овқат ҳазм қилиш органлари ҳақида нима биласан?

БОШ МИЯ ҚАЕРДА ЖОЙЛАШГАН?

- Хой, менга қара, қайси жойда ўқигансан ўзи-а? Уқол қилишни билмайсан, томир уришини текшира олмайсан! Ҳеч бўлмаса, бош мия қаерга жойлашганини айтиб бера оларсан? Қани, гапир!

Қўлларини оқ халатининг чўнтагига суқиб олганча, ерга қараб турган йигитча илжайди. Бундан кўраган шифокор тутатди.

- Нимага тиржаёсан, қуйдирган қаллага ўхшаб, мен сенга чиндан айтаяпман. Ҳўш, биласанми, шунми?

- Менинг устимдан қулаясизми, дўхтир? Ахир, буни ҳамма билади-ку!-деди пинагини бўзмай.

- Билсанг, айт-чи, дўхтирнинг асаблари янада таранглашди.

- Мана бу ерга жойлашган,

- Ейилган овқат ошқозонга тушади... - йигитча чайналди.

- Ҳўп, кейин-чи? Ошқозонда тураверадими? - йигитчага ўқрайганча сўради шифокор.

- Албатта-да, яна қаерга ҳам бориши мумкин? - бу гал савола-савол билан жавоб қайтарди йигитча.

- Кўзимдан йўқол, бола. Бўлмасан мендан калтак ейсан-да, кейин балого қоламан. Урингга бошқа биронта тузқроқ саводи бор ҳодим сўрашимга тўғри келади.

- Мени бу ердан ҳайдай олмайсиз. Билмасам ўргатасиз-да. Дадам мени бу ерга иккита “кўк”идан бериб қиритган. Да-

дамни бошлаб келсам ўзингизни хафа қилади, - безрайганча

гапирди йигитча.

- Эртага менинг набираларим сенга ўхшаган бесавод дўхтирларнинг олдида қелишини ўйласан асабим қўзийди. Сенга ўхшаганларнинг сафида бўлишдан номуш қиламан. Сен кетасанми, қолсанми билмадим, лекин менинг кетишим

аниқ, - дўхтир шундай деб халатини ечди-да, стулга отиб чиқиб кетди.

Бу воқеанинг гувоҳи бўлганлар ҳайрон бўлиб қолишди. Ваҳоланки, шифокор ҳақ эди. Коллежни битирган ёш мутахассиснинг одам аъзолари қаерга жойлашганини билмаслиги эса фожиадан бошқа нарса эмас. Афсуски, шундай бесавод тиббиёт ҳодимлари ўз касбларининг пиди бўлган бошқа шифокорлар номига иснод келтиришади. Ҳозирги воқеада эса бу виждонли шифокорнинг қуйинганича бор, ахир шундайларнинг борлиги ростку, шундай эмасми?

ГУЛБАШАҚАР

ОДАМГАРЧИЛИК ҲАММА НАРСАДАН УСТУН

Илгаридан ота-бобомиздан қолган удум бор. Қуда бўладиган кишининг етти пуштининг феъл-атвори, саломатлиги, насл-насаби, иззат-обрўи суриштирилган. Афсуски, биз ҳозир ҳамма вақт ҳам мана шу энг муқаддас мерос-удумга риоя қилавермаймиз. Натижада, осмонга қўйсам гард бўлади, ерга қўйсам чанг юқади, деб асраб-авайлаб ўстирган болаларимиз турмуш қурганда кўнгли ўсиши ўрнига ўқийди. Қани эди уни тузатиш осон бўлса! Ўтирган қиз ўрнини топади. Қизим қолиб кетади, деб ҳеч қачон кўрмган. Эрталоқ тўй қилиб боғидек қўзи очларга болангизни ем қилгандан кўра, уйингизда уйнаб-қулиб юргани минг марта афзал эмасми?

Насибанинг келин бўлган жойидаги одобини, истараси иссиқлигини, тайёрлаган пиширилари қаранг. Мен бу қизни кўнгли фариштаси деб номладим. Унинг эри Шавкатда кўнгли деган нарсаси борми ўзи? Насиба келин бўлиб бирон марта қайнота-қайнонанинг юзига тик қарамаган бўлса, рўзғордаги ҳар бир юмушни ҳавас билан бажарса, иккита бир-биридан ширин ўғилчалари бўлса, майда-чуйда гаплар билан иши бўлмаса, сен эрсан, уни олиб бер, бунга олиб бер деб жанжал чиқармаса, бундан ортиқ орзу-ҳавас, бахт борми ўзи? Насибанинг ўзи турган-битгани орзу-ҳаваску! Лекин минг афсуски, ўзига ўхшаш тушунчага эга бўлган, ўзи каби ҳар мисқоли олтиндан ҳам қиммат бўлган одамларга келин бўлмади. Эссиз, ўтган ишни қайтариб бўлмайди. "Бир яхшига бир ёмон ҳар қайда бор", деганларидан жон борми, дейман.

Насибанинг кўнгли нега ўсиш ўрнига ўқийди? Сабаби, унинг келин бўлиб

борадиган жойини сўраб-суриш-тирмадилар, тушунчалари умуман тўғри келмайдиган одамлар қуда бўлишди. Натижада битта ками йўқ бола синди, қон бўлиб кетди. Ота эса ўз жонига қасд қилди. Негаси? Биз ота-боболаримиздан қолган удумларимизни мақтаб оғзимиздан бол томиб гапирамай-ю, лекин ҳамма вақт ҳам шу қоидаларга амал қиламизми? Йўқ.

Тўғриси, бизнинг яна бир бўш қилигимиз бор. Бир қиз бир йигит билан гаплашса борми, дарров уларни гапсўз қилишни бошлаймиз. Ана шунинг бекор қиламиз. Эси, ақли бор йигит-қиз, майли, гаплашсин, бир-бирини синасин, билсин, бунинг нима айби бор? Тарбия қўрган одоб-ахлоқли йигит-қиз ўз чегарасини билмайди, деб ўйлайсизми? Ана шунинг билди. Ота-оналар ҳам бир-бирларини суриштирсинлар. Ўргансинлар, ҳамсоя-ҳақ бор, маҳалла комитети бор, шифокорлар бор. Одам дунёга бир марта келади. Йигит-қиз бир умрлик ҳаёт учун бир-бирлари билан гаплашса, синасин, бунинг нимаси ёмон? Мен бир оилани билман, уйланган ўғилнинг ёш болали аёли Насибадан ҳам баттар хўрланди. Эер кеч бўлганда, қоронғу тушгандан кейин аёлини кўчага чиқариб ҳайдаб юбориб, унинг эшик ташқарисидан бола кўтариб туриб йиғлаганидан

"Орзу-ҳавас... У нима ўзи?" 7-сон

Насибойнинг бирга тушган овсини бой оиладан эди. Шу боис унинг тили қисқиб бўлди. Эгизак фарзандлар кўрганда овсини иккисига бешик тўйиб қўлашди. Овсининг отаси куёвига "Тико" машинасини совға қилди. Насибойни эса... Эри икки гўдаг билан уйга ҳайлади. Мирвали ака эса бунда ўзини айбдор ҳисоб, ўзини осиб қўйди. Ахир орзу-ҳавас, бойлик билан ўлчанадими? Муаллиф: ГҲБАШАКАР

хузур қилишини юзига очик айтидиган бўлди: "Кўрдинми, мен қандай пухта ўйлаб иш қиламан, қоронғида ҳеч қабққа кетолмайсан ҳам, уйга қайтиб киролмайсан ҳам. Ота-онанг, меҳрибонларинг бошқа шаҳарда яшайди. Кўлингда бир сўминг йўқ. Мен эса қўчада кўлингда бола билан йиғлаб

туришингни кўриб, маза қиламан. Чунки мен сендан кўрқмайман, чунки мен эрман! Лекин шунинг биллиб қўйки, тушлик қилиш учун кундуз кўни уйга келганимда биринчи, иккинчи овқатларни менинг олдимга чиройли қилиб сузиб қўймаган, мендан кўрарингни кўрасан!"

Қайнона эса бу воқеалардан қувониб гул-гул очиладиган бўлди. Не-не истиҳола билан бўлса ҳам келин маҳалла комитетига мурожаат қилди. Маҳалла комитети эса жуда оқилона иш тутди. Йигитнинг ақли, мулохазали, меҳнатсевар, бир сўзли тенгдошларини топиб, уларни ишга солди. Йигитлар мен пухтаман деб гупилайдиган эр билан яхши муомила қилиб тушунтириб кўришди, алдаб-сулдашди, жойи келганда дўк-пўпса ҳам қилишди. Нима қилишса ҳам, шу эрни эпга келтиришди. Бегуноҳ аёлининг, мурғак фарзандининг уволига қолишдан кўрққан эр аста-аста инсофга келди. Албатта, келин учун бу кўргуликларни кечириб осон бўлмади. У ўзини қўлга олиб, уни кечириб, ўзининг ҳавас қилгулик рўзғор тутумини, эрни иззат-ҳурмат қилишни давом эттириверди. Ҳозир улар 4-5 та фарзанднинг ота-онаси, осойишта, ширин ҳаёт кечириваяпти.

Насибанинг ҳаётига келсак, ҳали кеч эмас. Ҳар томонлама ўйлаб, турли чора-тадбирлар билан Шавкатни инсофга келтириш зора мумкин бўлса. Мирвали ака ўша бешик тўйи кўни қўли калталигидан ёмон уялди. "Уят ўлимдан каттиқ", дейишди. Хуллас, фарзанд - ота-онанинг жони. Ўз жонингизни синаманган, яхшилаб ўрганмаган қўлларга (оилалар) ҳеч қачон топширмаган, топшира кўрманг.

Сайёра БЕКМИРЗАЕВА

Насибойнинг қайнона ва қайнотасига шундай дегим келди:

Қани сиздаги одамгарчилик? Ахир халқимизда "Қудачилик - минг йилчилик", деган гап бор-ку. Сизларга Насибой эгизакларни инъом этгани шу орзу-ҳавас эмасми? Камола келиннинг отасидан бир нечта магазинлари бор экан. Улар тўйиб-тошиб келишибди. Насибой келиннинг отаси иши, онаси уй бекаси экан. Улар ҳам молини сотиб, баҳоли қудрат бешик тўйига сарфлашибди. Бешик тўйидан кейин ўғилнинг Шавкат Насибани фарзандлари билан кўч-кўрорини олиб келиб ташлабди.

Нахотки қўзингизга фақат бойлик кўринди? Ахир икки норасида гўдаклар-чи? Уларда нима айб? Насибойнинг ота-онаси ўрнига ўзингизни

қўйиб кўринг-чи? Сизнинг қўзингизга биров азоб берса, қандай аҳволга тушар эдингиз. Сиз қудаларнинг дастидан бечора Мирвали ака бевақт ҳаётдан қўз юмди. Унинг тўрт нафар боласи етим қолди.

Насибой, қизим! Асло ўқинмагин. Яхши касбинг бор экан. Болаларингни боқасан, кийин тирасан, тарбиялайсан. Қайнонанг, қайнонанг эрингга ҳам Оллоҳнинг атагани бордир...

Ҳаётимдан бир мисол келтирай. Ота-онадан етим қолдим. Отам урушда ҳалок бўлганлар. Ўғай отам қўлларидан тарбия топдим. Армиядан келиб институтда сиртдан ўқидим ва ишладим. 4 қизу 2 ўғлим бор. Ҳозирда 20 дан ортиқ неварам бор. Яқинда Оллоҳга беҳисоб шукрки, эварали ҳам бўлдим. Кичик ўғлимдан 3 та невара бор. Шуларни бағримга босаман-у, бутун чарчоқларимни ҳам унутаман. Ахир шу гўдаклар бизнинг

орзу-ҳавасимиз-ку. Уларнинг бахтини кўриш насиб этсин! Жойлари жаннатда бўлсин, ўғай отам Ёдробой ҳам дурдод, ҳам гўрков эдилар. Айрим кишилар ўлса ҳам кўзи очик бўларкан.

Чунки бундай кишилар дунёдан тўймас экан. Отам озгина тупроқ олиб, майитнинг кўзига суртат эканлар. Шу онда майитнинг кўзлари юмилар экан. Халқимизда айрим кишиларнинг кўзини тупроқ тўлдирмас, бойлик тўлдиролмайди, деган гап шундан келиб чиққан бўлса ажаб эмас.

Ҳа, одамгарчилик ҳамма нарсадан устун эканлигини ҳеч қачон унутмайлик. Ҳаётда доимо шукрона қилиб яшайлик. Токи Тангримиз даргоҳига ёруғ юз билан борайлик.

Ҳайбулла АБДУЛЛАЕВ, Бухоро вилояти, Ўғилдурон тумани, "Зарафшон" ш/х.

Орзу-ҳавас инсоннинг дунёқарашига боғлиқ. Агар инсон ақл-фаросатли, ўқимшли бўлса, эл-юрт учун меҳнат қилиб, бирорта кашфиёт яратишни ўйлайди. Ёзувчи ёки шоир бўлса, халқи учун, миллати учун аjoyиб асарлар яратишга интилади. Эрта-ю кеч меҳнат қилиб, ўз орзусига эришади. Агар йигит қизни севиб қолса, оғир машаққатлар билан бўлса-да, унга эришиб, яхши оила қуришни, фарзандлар кўришни орзу қилади.

Аммо... Бой келин тушириб, унинг молу давлатига унган қайноналар нима бўлишини ўйлайдиларми? Ишчи оиласидан чиққан, меҳнатсевар Насибойнинг гуноҳи нима? Отасининг камбағиллиги? Камоланинг бойликлари - унинг сарполари, отасининг куёвига қилган "Тико" машинаси бу оилаларга бахт келтира олармикан? Эрининг Насибойни болалари билан хўрлаб

кўчага ҳайдашлари, ҳақоратлари қайси қондага тўғри келади?

Қайнонанинг: "Орзу-ҳавасимга эришдим", деб кериблиб юриши узоққа борармикан? Дадабали, ҳаддан ташқари исрофгарчилик билан ўтадиган тўйлар одамларнинг нафратини кўзгади.

Қанчалаб давлатларни иш-гол қилган Искандар Зулқайнар бу дунёдан нима олиб кетди?.. Куёвнинг қайнонадан машина олишининг ўзи уят! Инсонни меҳнати улуг'айди. Насибанинг отаси эса фарзандларини хўрлашини кўтара олмай, жонини қурбон қилди...

Хурматли қайноналар! "Орзу-ҳавас" деб бир аёлнинг тақдирини барбод қилманг! Фарзандларининг бағрини тилманг!

Ҳайбулқамол АБДУЛЛАЕВ, Қизил, Тошкент шаҳри.

КЎНГИЛ СЎРАБ, ЮПАТИНГ...

Эндигина 18 га тўлганимда бор-йўғи 36 ёшга кирган онам кўзи ёришда қийналиб, вафот этди. Дадам обрўли, таниқли кишилардан бўлганлари учунми чор атрофдаги кишлоқлардан одамлар келаверишди. Айниқса аёллар. Кечгача нақ 150 нафар аёл келарди, чамамда. Ҳар қуни шундай! Ва мен бечора уларнинг ҳаммаси билан бирма-бир кўришиб, айтиб йиғлашим керак эди. Баъзан оғиз очишга, қаддини кўтариб туришга ҳолим етмай, қўзилиб қолардим. Йўқ, қариндошлар бир дақиқа бўлсин, ўз ҳолимга қўйишмасди. "Чик, хотинлар келди. Кўришиб йиғла, айтиб йиғла! Шундоқ онанг ўлади-ю, йиғламайсаним?" дейишарди.

Онам учун мана 47 йил бўлибди-ки, ҳамон эслаб, йиғлайман. Лекин ўшан-

да ногоҳ онадан айрилиб, юрак-бағри эзилиб, адои-тамом бўлган қизгинанинг мутлақо бегона аёллар билан басма-басига айтиб йиғлашга куч-қуввати етмаётганини ҳеч ким тушунишни истамасди. Ҳеч ким пешонамни силаб, юпатишни, "Йиғлама, жон қизим, юрагингни асра..." дейишни ҳаёлига ҳам келтирмасди. Дадагича эса турли-туман маъракалар, ҳайитлар учун қўй, озиқ-овқат, латта-пўтга топиш ташвишидан кун бўйи бўшамасди. Кечгача одамлар ошимизни ошаб, оларини олиб кетгандан сўнг ёлғиз қолганимизда, дадамининг кўз ёшларидан қалин сочиқлар ҳам жикка хўл бўлиб кетарди. Натижада дадам ҳеч қанча вақт ўтмай оғир касалликка уради...

Ҳамон шундай — йиғи-сиги, минг бир хил маросимлар давом этаяпти. Кечгача

"Бошимизга оғир кун тушганда..." - 11-сон

ЭСЛАТМА: Тоғамиз оламан ўтганда, таъзия, маросимларини кўриб: "Наҳотки, урф-одамларимиз инсон учун эмас, инсон урф-одамлар учун яшаса?" - деб ўйлаб қолам. Жаноза, таъзия сингари қатор маросимларнинг ҳам ўз қону-қошаси борадур? Бошимизга оғир кун тушганда кўнчалик "куламлиг" учун қайсида савоабсиз одамларнинг айтганларини қилишимиз керакми? Улбўсан АБДУМАЛИКОВА

қозон қайнаб туриши керак. "Бас, йиғламан! Ҳар қуни қозон қайнатаверман!" десангиз, "Одамлар қулишди, масҳара қилишди", дейишди. Наҳот бошига мусибат тушганлар устидан қулиб, мас-

ҳара қилинса? Наҳот шунчалар онгсиз бўлсак?..

Қани энди, "Оила ва жамият" газетасининг 14-сонидан ёритилган "Ўтганлар руҳини шод этсак..." ҳамда "Жаноза ва таъзия нима" сарлавҳали мақолаларни ҳар бир маҳалла мутасаддилари ўқиб, муҳокама қилишса, ўз ишларида қўлашса...

Бошига мусибат тушган хонадонга ош егани эмас, унинг дардини енгиллатиш, йўл-йўриқ кўрсатиб, мушқулини осон қилиш, қолаверса Ўратганининг синовидан эсон-омон ўтиб олишга маънан ёрдам бериш учун бораёлик. Бидат ҳисобланган турли маъракаларни ўтказишни қатъиян маън қилиб, етимларнинг пешонасини силаб, уларнинг эртанги ҳаёти ҳақида ўйлайлик.

Санъат МАХМУДОВА

ТАБРИКЛАЙМИЗ

Оқила қизимиз
Нигораой!
Таваллу кунинг
билан қутлаймиз.
Қизалоғинг Ратно ва
бизнинг бахтимизга
умринг узоқ бўлсин!
Яхшилар ва яхши-
ликлар ҳамisha ҳамроҳинг бўлсин!
Ота-онанг.

Ҳурматли ота-она-
миз ЖУРАБОЙ ака!
Сизни қутлуғ 50 ёш-
ингиз билан табриклай-
миз. Узоқ умр, бахт-са-
олат тилаймиз.
Турмуш ўртоғингиз
Зулхумор, қизларин-
гиз Малика, Моҳира,
Ноила, Зилола, ўғлингиз Бахтиёр.

КУМУШОЙ ва АКБАРЖОН!

Таваллу кунингиз билан чин дил-
дан муборакбод этамиз. Дунёдаги
барча эзгу тилаклар сизга. Омад ва
бахт ҳамроҳингиз бўлсин.
Поччангиз Олмос, опангиз Маҳбуба.

Азизим
ДИЛФУЗАХОН!
Сизни 33 баҳ-
орингиз билан қут-
лаймиз. Болалари-
миз бахтига доим
соғ-саломат
бўлиб юринг.
Ота-онангиз,
яқинларингиз.

Азиз онажоним
Собирова ТОЖИХОН
Аҳмадхон қизи!
Таваллу айёмингиз -
70 ёшингиз билан чин
қалбадан табриклай-
миз. Узоқ йиллар биз
фарзандларингиз
бахтига соғ бўлинг.

Яқинларингиз номидан қизингиз Насиба.

Меҳрибон ота-онажоним ва онажоним!
Сизларни туғилган кунингиз, акажоним
ОҚИЛЖОН ва янгам МАХЛИЁХОНлар-
нинг никоҳ тўйлари билан табриклай-
ман. Дунёдаги энг яхши тилаклар сиз-
ларга бўлсин. Сизларга узоқ умр, бахт-
саолат, сиҳат-саломатлик тилайман.
Одина Ошлбек қизи.
Нурота тумани.

Азиз онажоним МУҚАДДАС ая!
Сизни 58 баҳорингиз билан табриклай-
миз. Узоқ умр, сиҳат-саломатлик ти-
лаймиз. Роҳатимизни қўриб юринг.
Фарзандларингиз номидан Акмал.

Азиз падары бузрукворимиз Бухор
ота ХАЙИТОВ!
Сизни 21 май таваллу топган айёмин-
гиз ва муборак 66 ёшингиз билан та-
бриклаймиз. Оллоҳдан сизга узоқ умр,
соғлиқ-саломатлик сўраб қоламиз.
Қизингиз Хайитова Ферузбагум.

Ҳурматли ЭРКИН ака!
Таваллу айёмингиз билан табрик-
лайман. Сиз билан фахрланамиз.
Яратгандан узоқ умр, фарзандлар
камолани кўришингизни тилаб
қоламиз.
Синглингиз Шарофат.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 10-0614/5389-сонли Аҳримига асосан
"INFOLINE" масъулияти чекланган жамияти банкрот деб топиш мақсадида Юнус-
обод тумани ДСИ биносидан 24.05.2006 йил соат 14.³⁰ да сайёр суд мажлиси
бўлиб ўтади. Шу муносабат билан 2006 йил 22 майда музкур МЧЖ Кредиторлар
йиғилишининг биринчи босқичи Юнусобод тумани Давлат солиқ инспекцияси-
нинг биносидан соат 10⁰⁰ да бошланади. Ушбу корхона бўйича талаб ва таклифлар
қўйидаги манзилда қабул қилинади.
Юнусобод тумани ДСИ биноси, А. Темуру кўчаси 95-уй, 2-қават, 15-хона.
Мурожаат учун ТЕЛ: 135-87-26

ЮСУПОВ ХУСНУТДИН ИСМАГИЛОВга Ўзбекистон автомобил ва дарё транс-
порти агентлиги Тошкент вилоят бўлимидан 2003 йил 14 августда берилган
АТ №0127840 рақамли лицензияга асосан берилган қўшимча карточка йўқол-
ганилиги сабабли БЕКОР қилинади.

Ҳамжихатлик - давлат,
Ўлгузлик - кулфат.

Ўғил билан қизинг -
Бамисоли икки кўзинг.

Тикансиз гул бўлмас,
Машаққатсиз - ҳунар.

Оналик уйнинг ори бор,
Оталиқ уйнинг - зари.

«Oila va jamiyat» ўғитномаси

Тоғ бошида қор бўлар,
Эр кишида ор бўлар.

Ҳар нарсаси гап ема,
Парча нонни кам дема.

Ҳайрати бор кишининг -
Унуми бор ишининг.

Баҳром МУСЛИМОВ.

КҮЙ (21.03 — 20.04). - Ҳафта мобай-
нида сизни хурсанд қиладиган хабар-
лар, янгиликлар кўп бўлади. Соғлигин-
гиз ҳам яхши бўлиб кетади.

СИГИР (21.04 — 21.05). -Тадбир-
корлар молиявий масалаларда алданиб
қолишдан эҳтиёт бўлганлари маъқул.
Умуман, ҳафта бир маромда ўтади.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). -Сиз кўпчилиكنинг эътиборида бўла-
сиз. Шу боис ҳар бир сўзингиз, ишла-
рингиз маънили бўлсин.

ҚИСКИЧБАКА (22.06 — 22.07). - Чоршанбада меҳмон кутишга тай-
ёрланаверинг. Жума кунин эса сафар-
га чиқишингизга тўғри келади. У анчайин
самарали яқунланиши кутилмоқда.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Агар сиз ижодкор бўлсангиз, илҳом
парилари атрафингизда парвона бўлишади.
Шанбада мироқиб дам оласиз.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Молиявий аҳолингиз яхшиланади.
Хатто баъзи дўстларингизга қарз бериш
имкониятингиз ҳам пайдо бўлади.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). -Бу ҳафта сафарга чиқманг, чунки у
самарасиз тугаши аниқ. Яхшиси, соғли-
гингизга эътибор беринг.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Харидлар,
қурилиш бошлаш, уйдаги жиҳозлар
ўрнини алмаштириш, тоза ҳаво олиб
кириш учун қулай ҳафта.

ЎҚОТАР (23.11 — 21.12.). - Қўлингиз яхшигина пул кўради, шун-
га яраша харажатларингиз ҳам қўпаяди. Хуш-
хабарлар ҳам кўп бўлади.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 — 20.01). -Қачонгача буржингизга хос тарзда у
ёқдан бу ёққа сакрайсиз. Бир ишининг бо-
шини маҳкам тутиб, ўзингизнинг нималар-
га қодир эканлигингизни кўрсатинг.

ҚОВҒА (21.01 — 18.02). - Сиз учун
ҳар томонлама омадли ҳафта. Дам
олиш кўнлари эса дўстларингиз бил-
ан дарё бўйига балиқ овига чиқасиз.

БАЛИҚ (19.02 — 20.03). - Қўнглингиз нотинч. Бунинг сабабини
ўзингиз ҳам билмайсиз. Узоқроққа бориб
дам олишни маслаҳат берамиз.

ЭЪЛОНЛАР!

ДИККАТ! ЯНГИЛИК!

«FAYAN TRANS» масъулияти чекланган жамияти Россияда
ишлаб чиқарилган:

- 1) Гўшт ва сут маҳсулотини қайта ишлаш учун мини (кичик) заводлар;
- 2) Мева ва сабзавотларни қуритиш учун ускуналар;
- 3) Нон ва макарон маҳсулотларини ишлаб чиқариш ускуналарини
таклиф қилади.

Хисоб-китоб пул ўтказиш йўли билан амалга оширилади.
Тел: 154-85-85; 117-46-86

Расм чизиш, ранг-тасвир, композиция, дизайн ўргатаман, коллеж ва олий ўқув
юртларига киришга тайёрлайман. ТЕЛ: 66-07-24, 65-43-01.

«ЎКТАМХОН» замонавий ўқув маркази курсларга таклиф этади:

1. Тикувчилик - 3 ой. Бошловчилар 6 ой.
2. Ҳамширалик - 6 ой. 4 ой ўқиш, 2 ой амалиёт.
3. Тиббий массаж - 2 ой (амалиёт билан)
4. Торт ва пишириқлар - 2 ой.
5. Пишириқлар олий курс 1 ой.
6. Уйғурча таомлар ва салатлар - 1 ой.
7. Сартарошлик - 3 ой (аёллар учун).
8. Парда ва чойшаблар - 1 ой (амалиёт 6-н).
9. Сартарошлик - 2 ой (ўғил болалар учун).
10. Қашғаччилик - 3 ой. (машинада вишивка).
11. Инглиз тили - 3 ой.
12. Рус ва турк тиллари - 3 ой.
13. Бисер тикиш - 2 ой (яъни муноқ тикиш).
14. Компьютер сабоқлари - 2 ой яқка тартибда. Интернет - 1 ой.
15. Бухгалтерия ҳисоби-2 ой.
16. Сунъий гул ясаш-2 ой.
17. Астарли костюм-плаш, пальто-1 ой.
18. Тўй ва оқшом либослари тикиш.

Ўқишни тугатганларга ДИПЛОМ берилади. Ўқишга қабул ҳар кун.

Манзилимиз: Юнусобод тумани, 3 мавзе, 1-уй, 31-хона. Мўлжал: Юнусобод бозори орка-
сида. Тел: 125-97-93, 121-77-21, 121-17-95.

Профессор Эргаш САЛИМОВ клиникаси барча турдаги аллергия,
бўғин, ошқозон-ичак хасталикларини, касалманд, нимжон болаларни
махсус усулларда даволайди. Бронхиал астма хасталигида гормонал
дорилар қўлланмайди. Аллергик касалликларни аниқлаб, даволашда
турли аллергиялар қўйиб синалади. Иш вақти соат 8⁰⁰ дан 17⁰⁰ гача.
МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент, Уйғур Хўжаев кўчаси, 4-уй, 10-хона. Ав-
тобуслар — 27, 35, 46, 53, 91. Трамвай — 8. 1-шаҳар клиникаси
бекати. Тел: 149-43-33, 144-64-30.

«АЛ-АФРУЗ» КЛИНИКАСИ

Ноёб хорижий усул ва лазер билан
сизни қийнаётган парапроктит, свиш
(оқма яра) папилома, кандилома, мол-
люскалар, киллоид чандиқлар, мастит,
гидроденит, крипторхизм, варикоцеле,
қон томирларнинг варикоз кенгайиши,
тромбофлебит, тирноқ ичига ўсиши,
атерома, липома ва бошқа касалликлар-
дан тез, оғриқсиз, қонсиз, осон қуту-
лишни истасангиз, кўп йиллик тажри-
бага эга бўлган, ўз касбининг моҳир
устаси, «қўли гул» профессор сизнинг
хизматингизда.

ПЛАСТИК ХИРУРГ: Мезотерапия
(ёшартириш), қовоқ тиришларини

ЎЗД («АЛОҚА», Япония) НЕВРОПАТОЛОГ. ЛАБОРАТОРИЯ.
МАНЗИЛ: «Х.Абдуллаев» м., «Шахристон» ресторани. ТЕЛ. 112-22-08

Тошкент транспорт коллежи томонидан ҚАЙИРБОВЕВА ЮЛДУЗ номига 2005
йилда берилган ДИПЛОМ йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

Тошкент транспорт коллежи томонидан ҚАЙИРБОВЕВА ЮЛДУЗ номига 2005
йилда берилган ДИПЛОМ йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

ДИККАТ: ТАНЛОВ!

«Oila va jamiyat» таҳририяти га-
зетанинг 15 йиллиги муносабати
билан «Oila va jamiyat» менинг
хаётимда» деб номланган танлов
эълон қилади.

Муаллиф мақолада «Oila va jamiyat»
газетаси ўз хаётида қандай аҳамиятга эга
эканлиги ҳақида ҳикоя қилиши керак.
Мақолалар 1 августга қадар қабул
қилинади ва газетда чоп этиб бори-
лади. Ҳафтада 1 сентябр арафасида
аниқланади.

Танлов ғолиблари қимматбаҳо совға-
лар билан тақдирланадилар.

Шунингдек, таҳририят газетанинг
15 йиллиги муносабати билан «Энг
фаол обуначи» танловини эълон
қилади. Бунинг учун 2006 йилнинг 2-
яримига газетамизга обуна бўлиб, қитан-
га нусхасини таҳририятга жўнатсангиз
қифоя. Танловнинг урта ғолиби қўрға
ташлаш йўли билан аниқланади ва 1
сентябр - «Oila va jamiyat»нинг илк сони
чоп этилган кун арафасида эълон қили-
нади. Уларга қимматбаҳо совғалар тақ-
дим этилади.

Маълумот учун телефон: 134-25-46.
Масъул - Дармон Иброҳимов.

Aziz bolajonlar! Siz ham chizgan rasmlaringiz va yozgan ertaklaringizni o'z suvratigiz bilan birga bizga jo'nating. Yoshingiz va nechanchi sinfda o'qishingizni ham yozishni unutmang. Rasmlaringizni oq qog'ozga chizing. Xatlaringizni kutamiz!

Hasan
IBODULLAYEV

Ushbu suratlar mualliflari
Toshkent shahar, Sirg'ali tumani,
300-maktabning 5 «B» sinf
o'quvchilari.

Faxriddin ORIFJONOV.

Nilufar RAYIMBERGANOVA.

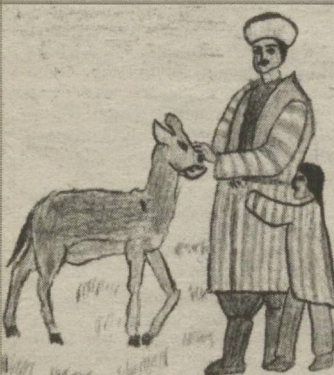
MUNIS AYOLLAR

Mehringiz dildadir, yuragingiz pok,
Hech qachon qalbingiz bo'lmasin nopok.
Sizlarning mehringiz bizlarga kerak,
Yurtimning munis va lobar ayoli.

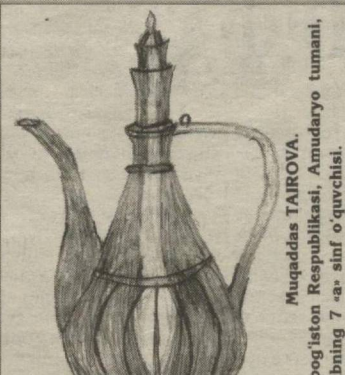
Siz To'marissiz, qo'rqmas o'zingiz,
Boburning beshigin tebratgan ham siz,
Mustaqil yurtimga sodiq bo'lingiz,
Yurtimning munis va lobar ayoli.

Surayyo RAHIMOVA,
Xorazm viloyati,
Xazoraspt tumani,
Pitnak shahar 1-son
litsey-internat o'quvchisi.

Shahlo ko'zlaringiz nur sohib turgay,
Hech qachon qalbingiz g'amga to'lmagay.
Yurgan yo'lingizdan lolalar ungay,
Yurtimning munis va lobar ayoli.

Behzod SALIMBOYEV.
Toshkent viloyati, Olmaliq shahridagi
16-maktabning 6 «a» sinf o'quvchisi.

Muqaddas TAIROVA.
Qoraqalpog'iston Respublikasi, Amudaryo tumani,
11-maktabning 7 «a» sinf o'quvchisi.

Гулгун баҳор эди. Ер бети турфа гулларга бурканиб, "Менга бир қиё бок", деб турган кунлар. Гуллар бўлса бир-бирига мактаби: "Мен чиройлиман, мен хушбўй хидлиман, мени кўрдингларми", деб таллашиб-тортишадиган пайт.

Шундай кунларнинг бирида бир гуруҳ болалар тоққа дам олишга чиқишди. Улар атрофда ял-ял ёнаётган турфа хил гулларни кўришди. Шу пайтгача улар ўзларининг ҳовлисида ўсаётган, ёки бозорда сотилаётган гулларнигина кўришмас, бошқа жойда бунчалик кўп, ер бети-ни қоплаб ётган ажойиб гўзалликни кўришмаган эди.

ЎЗИЛМАЙ ҚОЛГАН ГУЛЛАР

- Гулларнинг кўплигини... Мен бир кучук териб кетиб, эртага байрамда ўртоқларимга совға қиламан, - деб бир бола гулларни уза бошлади.

- Эҳ, қандай чиройли гуллар! Мен бундай гўзал гулларни илгари кўрмагандим, - деб иккинчи бола ҳам саралаб гул теришга тушди. Бир-бирининг ҳуснига суқланиб, гўзаллигу хушбўй иси билан мактабнаётган гуллар бу тарзда болалар уларни узиб кетишини билишмаган эди. Бироқ бу болалардан кўрқашмади ҳам. Аксинча, ёнидаги гулни узиб, ўзи узилмай қолиб кетганига уялиб: "Нима мен чиройли эмасманми? Мени дўстига совға қилса, арзимаيمانми? Мен демак ўшандай хушбўй хидли эмас эканман..." - деб орланиб, йиғлагудай хафа бўлиб қолишди.

Болаларнинг яна бир тўпи гиламдай ёйилиб, очилиб ётган гулларни топтаб оралаб:

- Мана бу гулларни деразага қўйилса, ҳар қандай хонадоннинг кўркига кўрк қўйилади. Ота, онам раҳмат айтишди, - деб яна қанчасини саралаб узиб уйлари-га олиб қайтишди.

Узилмай қолган гуллар эса янада уялиб: "Мени ҳам ота-оналарига, ака-опалари-га олиб бориб совға қилса, мен уларни чексиз хурсанд қилган бўлардим. Ёлғизланиб, далада қолганим билан нима ҳам қилардим..."

- "Мен ҳам уйнинг деразасида турсам, ўшандан сира қолишмай кўрк қўшмасимдим..."

- "Мени ҳам узиб олиб роҳатланиб хидласа, қандай бахтиёр бўлар эдим..." - дейишиб ўйнаб эсаётган шабодада тебранишиб, ҳалиги уйлари-га томон кетган болалар ортидан қараб қолаверишди.

Кечга яқин ҳаво бузилиб, ёмғир

ёға бошлади. Гуллар шамол билан ёмғирга бас келолмай, эгилиб, сўлиб, шалпайиб йиғлагча тушишди...

"Ҳалиги узиб кетилган гуллар қандай бахтли, уйнинг деразасига кўрк бўлиб, одамларни хушбўй хидига маст қилиб, суқлантириб туришгандир. Эҳ, улар нақадар бахтли..." дейишиб, ўз қисмати-дан нолиб, кўз ёш қилишди. Ёмғир тонгга бориб тинди. Кун очилиб қумуш нурларини таратиб, гул баргларида ухлаган шудринглар минглаб симоб томчиларидай милт-милт ерга думалаб, борлиқда кўк-яшил, қизил, сиёҳранг гуллар ўйнаб-сочилиб, майин тебраниб, чиройга бурканиб қад ростлади. Тунда ёмғир аралаш қаттиқ шамолдан озор чеккан гуллар ҳеч нарса бўлмагандай қайтадан ўз ҳолига келиб, ўчиб юрган ари-чинчилар, ҳарир капалаклар гулларга қўниб, қайтага кечагидан ҳам бугун гўзал бўлиб кетди.

Гуллар ҳеч нарса кўрмагандай жавдираб кунга юз тутиб, сулув қизлардай тўлишиб, ороланиб борарди... Эҳ, дейсан, кечаги тентак болалар буларни ҳам узиб кетмагани қандай яхши бўлган экан-а! Булар бўлмаганида дунё шу қадар чиройли бўлармиди?!

Буларсиз она табиат шу қадар гўзал бўлармиди?!

Буларсиз одамлар оламга суқланиб яшаш завқини ҳис қилишармиди? Ҳалиги болалар саралаб узиб кетган, ажойиб гуллар нима бўлди экан-а?! - дейсан.

Қайтага, узилмай қолган гуллар қанчалар бахтли...

Хикоя

ЎЧАР ЛИКОПЧАЛАР

Кечаги меҳмондорчиликдан кейин идиш-товокларни ювиш навбати Мисқол ва Нусқолга теғди. Улар ўхшаш чехралли, қийқ кўз сулув эғизак қизлар. Ойиси идиш-товокларни йиғиштириб бериб, дам олишга ётди. Мисқол билан Нусқол ҳовлидаги ҳовузча бўйига ўтириб, шошмай юва бошлашди. Ҳадеганд, "ўйнаймиз, юринглар", деган тенгтуш қизларнинг "аврашларига" аранг чидаб ўтиришарди. "Синдириб қўймайлик, ойим уришадилар", дейишиб, ҳар қайсиси чиройли ликопча, гулли чиниларни авайлаб ювиб ўтиришди. Бир пайт, Мисқол жимликни бузиб, телеви-зорда кўрсатган учар ликопчалар тўғрисида айтиб қолди:

- Нусу, сен кўрмай қолдингми? Бишкекнинг устидан учувчи ликопча учиб келиб, ярқираб ўн дақиқа турибди... Кўрсатди-ку... Мана бундай ялтиллаган оппоқ ликопча экан...

- Шунга ўхшаш эканми? - деб кўзлари чарақлаб кетди Нусқолни.

- Ҳа, шундай. Кейин ҳалиги Арчали тоғлари томонга қараб учиб кетибди... Кўпчилик кўрибди.

Шундай қилиб, иккиси учар ликопчалар қандай учинишни тасавурида ўйлаб, узоқ гаплашиб ўтиришди. Кейин "ўша ликопчалар ҳам шу ўзлари юваётган ликопчаларга ўхшаса, улар қаби бу ликопчалар

ҳам учади-да" деган ўйга боришибди.

- Ундай бўлса, биттасини учириб кўрмаймизми?... - деди синглиси Нусқол.

- Чиндан ҳам учириб кўрмаймизми, - деди Мисқол ҳам қизиқиб. Кейин "сен, мен" деб тортишиб, биринчи бўлиб Нусқол учириб кўрадиган бўлди. Нусқол ярқираган, оппоқ бир ликопчани кўлга олиб, ўйда, "Арчали" тарафини кўзлаб "учирди". Ликопча "учиб бориб", оламнинг йўғон бутогига тегиб, тенг бўлиниб ерга тушди.

- Эҳ, аттанг, "фалокат содир бўлди" - деди Нусқол куйиниб.

- Сен учиролмас экансан! Кел, энди мен "учирайин" - навбат Мисқолга теғди. "Мен учирайин, мен яхши учираман", деб ўйлади у. Унинг қаттиқ "учирган" ликопчаси Нусқолникидан нари бориб, ёғоч дарвозага "тарс" этиб тегиб, у ҳам "қаттиқ фалокатга" учради. Ликопча чил-чил синиб ерга тушди.

Ўйдан ўтиб бораётган киши бўлмаганида, Мисқол билан Нусқол яна биттадан "учириб" кўришмоқчи эди. У киши "булар мени мўлжалга олишарми", - дегандай, ҳайрон қараб турди-да, "қизлар экан-ку" деб ўйлаб, индамай йўлида давом этди. Энди синган ликопчалар учун ойилари-га, нима деб жавоб беришаркин...

Киргиз тилидан

Равшан ИСОҚОВ таржималари

Ёшим 39 да. Икки нафар фарзандим бор. Қариндош-уруғ ва яқинларимиздан олисда бўлганим учунми, пасту баландни анча тушуниб, ёшимга нисбатан улғайиб қолгандекман.

Анча йиллардан буён оиламиз билан шаҳарда яшаймиз. Хаётда жуда кўп воқеаларнинг, яхшиликларнинг ҳам, ёмонликларнинг ҳам гувоҳи бўлдим. Узоқ-яқиндан келган таниш-билишларимиз кўпинча бизникида ётиб кетишди. Уларни кўлимдан келганча кутиб олиб, меҳмон қилиб жўнатаман.

Қолган уч боламга ҳам кераклигимни англаб, ўзимни қўлга олдим. Бироқ кейинги пайтда тез-тез кўнглим айниб, қайт қилардим. Эрим бундан хавотирланиб мени шифокорга олиб борди. Шифокорлар ваҳимали касалим йўқлигини, фақат ҳомиладор бўлганим учун қайт қилаётганимни айтишди. Оллоҳнинг раҳми келиб, қизимнинг ўрнига яна фарзанд ато этибди. Вақти-соати етиб, яна ширингина қиз кўрдим. Ўлган қизимни эслаб йиғлаб турсам-да, энди чақалоғимни бағримга босиб, анча ову-

раб турар, бу ҳам очиги кўзимга кўринмасди.

Яна дўхтирларга учрашдим. Уларнинг ҳаммаси, касалимни асабдан, сиқилишдан, дейишарди. Бунинг устига ҳадеб касал бўлаверганимга эрим иккимизнинг орамызга совуқчилик тушганди. Шундай бўлса-да, қолган фарзандларим учун эрим билан ҳеч нарса бўлмагандек яшайвердим. Кўп ўтмай, яна ҳомиладор эканлигимни билдим. Буни қарангки, яна қиз кўрдим. Ҳар

мади. Ҳатто, катта фарзандларим ҳам кўзимга кўринмай қолганди.

Хаёт, яшаш, турмуш ва унинг муаммолари менга арзимас нарсасдек бўлиб қолди. Кўрган шунча ташвишларим камлик қилгандек ўлганнинг устига

тепган қилиб эрим ҳам ўзгарди. Уни ўзимдек қуйиб юрибди, деб ўйлаб эрта кетиб, кеч келса ҳам индамай юрардим. У эса биттасини топиб олиб шу билан кўнглини хушлаб юрган экан. Шуни билганимдан бошлаб бутунлай адо бўлдим. Эримнинг хиёнатини кечира олмадим ва охири у билан ажрашдим. Энди бошқа дардларимнинг устига ёлғизлик дарди ҳам қўшилди. Тўнлари болаларимни ухлатиб қўйиб, ёнларида мижжа қоқмай, ўтириб чиқардим. Қизларимдан айрилганимда-ку, эримга суянгандим. Энди эса суянадиган одамим йўқ эди. Аста-секин энди болаларимга ҳам ота, ҳам она бўлишим кераклигини тушуниб, тирикчилик ҳақида ўйлаб бошладим. Ўзимни тижоратга урдим. Йиллар ўтди. Фамларим ҳам сал унутилди. Ўғлим катта йиғит бўлиб, ишга кирди.

Мана, Худога шукр, ҳозир келин олиб, набиралик ҳам бўлдим. Қолган иккита қизим эса яхши хонадонларга келин бўлишди. Шунча қийинчиликларга тоғ бўлиб чиқадим. Оллоҳдан сабру тоқат сўрадим. Оқар-дарёга айландим, ҳамма дарду аламларини олис-ларга оқизиб юборишга ҳаракат қилдим. Ҳозирги ҳаётимдан мамнунман. Аммо қалбимдаги дардимни — қизларимни унута олмаيمان. Қабрларига бориб, йўқлаб тураман. Ханузгача бир нарсадан афсусланаман. Эрим ўзга аёл билан кетиб қолганда, нима қилиб бўлса ҳам уни уйимга қайтариб олиб келишим керакми? Ўша аёлнинг сочларини юлиб, жанжал қилсам бўлмасми? Балки шунда эрим яна оиламизга қайтарми? Мен эса ундай қила олмадим. Эримдан шу қадар нафратланган эдимки, унинг башарасига ҳам қарагим келмай қолганди. Балки, менинг бу нафратим тўғрисида болаларим отасининг меҳрига тўймай, армон билан яшашгандир? Кейинги пайтда мана шуларни кўп ўйлайдиган бўлиб қолдим. Нотўғри ишга йўл қўйдиммикан?..

Сарвиноз опанинг мунгли ҳикояси охирига етганда тонг ҳам отганди. Мен эса бир қарашда, ҳеч нарсадан камчилиги йўқ, жуда ҳам бахтлидек кўрган аёлнинг бардошига қойил қолдим.

Ахир дардди қанда ёлғиз қолиб, фарзанд улғайтириш, уларга ҳам ота, ҳам она меҳрини бериш осонми?

Ахир, "Чумчуқнинг ҳам уйи бузилмасин!" деб бекорга айтилмаган-ку! Очигини айтганда, унга тайинли бир маслаҳат бера олмадим. Бир кўнглим уни айбласа, бир кўнглим аёлни оқларди. Азиз мухлислар, аёлнинг эри учун ўзга аёл билан таллашиб тортишмагани нотўғри бўлганмикан? Сиз нима дейсиз?

Сарвиноз опанинг сўзларини Авежон БЕКУРАТОВА ёзиб олди.

БИР ОҚАР ДАРЁГА

Яқинда уйимизга Сарвиноз исмли, ёши мендан анча катта бир аёл меҳмон бўлиб келди. Унинг кўзларида тубсиз мунг бор бўлса-да, ўзи очик ва дилкашгина аёл экан. Эрим хизмат сафарига бўлгани учун болаларим билан ёлғиз эдим. Кеч-қурун иккаламиз анча пайтгача гаплашиб ётдик. У ёқдан-бу ёқдан гаплашиб билан бошланган суҳбатимиз охири оила мавзусига бориб тақалди.

Фарзандларимнинг иккаласи талаба эканлиги, институтларда аёло баҳоларга ўқиши, бир нечта чет тилларини билиши тўғрисида тўлиб-тошиб гапирдим. Келгусида улардан умидларим катта эканлигини айтдим.

Кейин аёлнинг ўзидан ҳам оиласи ва фарзандлари ҳақида сўрагандим, у чумчуқ "ух" тортиди. Кейин ҳаёти ҳақидаги ҳикоясини бошлади.

- Синглим! Менинг бошимдан шу қадар кўп воқеалар ўтди. Ўтган умримнинг ярмиси фарзандларим доғида куйди, қўл бўлди. Ўзим орзу қилган йиғитга турмушга чиқдим. Тўртта фарзанд кўрдим. Ҳамма ташвишларим ҳам шундан кейин бошланди. Тўнғичим ўғил, қолган учтаси қиз эди. Шунгача ҳаётимдан нолиган эмасдим. Кенжа қизим олти ёшга тўлганди. Шу пайтда бошимга қутилмаган фалокат ташди. Қизганимдан айрилиб қолдим. Қўшнимизнинг эри трактор хайдарди. Ҳар куни уйига тушликка келар ва тракторини юргазиб осон бўлиши учун уйимиз ёнидаги ариқнинг баланд жойига қўйиб қўярди. Мен негиздан шундан хавотирланаверар, болаларни иложи борида у ерга йўлатмасдим. Аммо, фалокатни қарангки, қизим тракторнинг тўғрисида, пастиликда тупроқ ўйнаб ўтирганда трактор ўз-ўзидан юриб кетибди. Йўлида турган қизимни эса мажақлаб юборибди. Югуриб ўйнашга чиқиб кетган қизимнинг жасадини қўшнилариимиз кўтариб келишди. Нима гаплигини англамай туриб, хушимдан кетибман. Қизимни очсам, уй тўла одам, ҳамма-ёқда йиғи-сиғи. Опа-синглиларим тасалли беришар, ўзимни сира қўлга ололмасдим. Қизимнинг жанозасини ўқийётганда яна хушимдан кетиб қолибман. Қанча "дод" солиб йиғламай, энди қизим қайтмасди.

Аста-секин бунга ҳам кўника бошла-

АЙЛАНДИМ...

нардим. Орадан икки йил ўтди. Қизим икки ёшга тўлди. Шунда...

Оиламиз билан меҳмонга борадиган бўлдик. Ҳамма болаларим кийина бошлашган. Мен гулроҳ эса қизчамни кийинтириб бўлгач, катталарим кийингунча сигиримни соғиб ола қолмоқчи бўлдим. Сигиримни соғиб, емини бериб келсам, қизчам йўқ, денг. Еру кўкни изладик, ҳеч қаерда кўринмайди. Дарров кўни-қўшни, ака-укаларга хабар бердик. Маҳалладагилар ҳам бирпасда йиғилиб келишди. Оқсоқол эса ариқ бўйини ва сувни ҳам қараб қўриш кераклигини айтди. Ариқ бўйида қизчамнинг қалпоқчаси ётган экан, буни кўрган беш олти эркаклар сув ёқалаб кетишди. Мен тошдек қотиб турадим.

Кимдир мени сўяб, уйга олиб кирди. Бироздан сўнг эса худди олдинги қизимни олиб киришганидек, бу қизимнинг ҳам жасадини олиб келишди. Энди бу азобларга дош беролмасам керак, деб ўйлардим. Йўқ, одамзоднинг боши шу қадар қаттиқ эканки, у ҳамма дардларга чидай олар экан. Шундан сўнг анча ётиб қолдим. Яшашнинг қизиги ҳам қолмагандек эди. Уч болам кўзларимга жавди-

куни: "Оллоҳим умри билан берган бўлсин, узоқ умр кўрсин, қизим", - деб Яратганга илтижо қилардим. Уйимизга яна қувончу-шодлик кириб келди. Еру кўкка ҳам ишонмайдиган қизалоғимиз ҳаммамизга овунчоқ эди. "Шукр, тортиган дардларим, ҳасратларим ортда қолди", деб ўйлагандим. Афсуски, ҳаётнинг менга атаган синовлари ҳали олдинда экан. Олти ойлик қизим билан уйда ёлғиз эдим. Ўшиқ тақиллаб қолди. Қизчамни аравачасида ёлғиз қолдириб, эшикни очгани кетдим. Ўшиққа етганимда эса унинг чинқириб йиғлагани эшитилди. Югуриб орқамга қайтдим. Не кўз билан кўрайки, аравачасида дўмбиллабгина ўйнаб ўтирган қизчам йиқилиб ётар, бошидан қон оқарди. "Тез ёрдам" чакирдим. Бўлмади. Унинг ўлими эса ҳаммасидан ошиб тушди. "Нега уни ёлғиз ташлаб кетдим", - деб йиғлайвериш қуруқ суратим қолди. Бирпасда бундай воқеалар юз беришини ким ўйлабди, дейсиз. Ўзимни сира кечира олмадим. Ҳамма нарсамга қўл сийтадим. Қизларимнинг ўлими мени адо қилганди. Ҳаётдан тўйдим. Ҳеч нарсанинг қизиги қол-

Кўчама-кўча ёр со-тиб юрадиган Тантибойни қишлоқдошларидан бир ғуруҳи ўраб олишди:

- Ие, бормисиз? Ёр сотиб, мўмай пул топсиз, чўнтақларингиз доимо тўлиб-тошган. Шу бугун бир ҳақ беринг!

- Ишларим кўп. Уйга боришим керак. Томларни лойсувоқ қилмаган эканман, ёмғир ёққанда чакка ўтаяпти. Яна бошқа ишлар, дегандай, - гудранди Тантибой.

- Э, бир кунлик иш экан-ку. Мана, бизлар бор. Қачон чакирсангиз меҳнатга тайёрмиз, - оғзини кўпиртириб гапирди "жунбош" лақабини олган Тортарбек.

Тантибой хайрон бўлиб, бош қашиди. Уни ўйлашга

ТАТИМАГАН ЗИЁФАТ

Ҳаётини воқеалар

ҳам қўймай хархаша қилаверишгач, дўкон ёнидаги ошпазга юзланди:

- Мана бу ўн беш минг сўм. Келинг, шуларни зиёфат қилайин.

- Э, пулигинизни чўнтакка солиб қўйинг ака, оилангиз катта. Бола-чақангиз ёнига қуруқ кириб борасизми? Мана дафтар.

Ёзаман. Гап тамом, васалом! - деди Ходи чакчон.

Ахир, мени дангал ошпаз дейишди-ку.

Тантибойнинг тантилиги тутиб, бекорчиликни касб этганларни дастурхонга тақлиф қил-

ди. Бир зумда ароқ, коньяк, яхна ичимликлар, ноз-меъматлар билан дастурхон тўлди.

Зиёфат анча давом этди. Тантибой икки-уч кунлик савдо пулини ҳам совуриб, уйига қайтди.

Эрталаб боши хумдай шишиб, кўчага чиққанда, бир аёл фарёди фалак ҳолда унинг остонасида пайдо бўлди.

- Ҳой бойвачча! Тўрт танга пул топдим, деб бировларнинг оиласига кулфат келтирасанми? Ҳей, уйинг қуйсин! Номард!

- Янча, бундай тушунтириброк

гапиринг. Нима бўлди ўзи?

- Нима бўлди, дейсан! Мен Тортарбекнинг хотиниман. Кеча роса "тортиб", ҳамтовоқлари билан мушталлашиб, ола қонга бе-

ланди. Ҳозир касалхонада. Тирик қоладими, йўқми буни Худо билади. Нега ароқ олиб бердинг?

- Ким айтди сизга?

- Ошпаз айтди. Пулини ҳам тўлиқ бермабсан. Шунча пулинг бўлиб, текинга бировларга ароқ ичириб, едириб нима қиласан? Ҳей, уйинг қуйсин!

- Тинмай гапирарди Тортарбекнинг хотини.

Орадан кўп ўтмай, мушталашу иштирокчиси бўлганларнинг хотин, бола-чақаси ёпирилиб келишди. Тантибой бошини

чангаллаганча ерга ўтирди. Кўз олди қоронғулашиб, қулоқлари ҳеч нарсани эшитмасди. Бошига тушган калтақлардан хушёр тортиб:

- Мени кечиринглари! Иккинчи бировга ароқ олиб бермайман. Ваъдамни бузсам, Танти-

бой отимни бошқа қўяман. Мана қўрасизлар, - деган гапи оғзида қолди.

Тортарбекнинг ўғли ваҳоҳат билан келди-ю, ўзини тўтолмай онасининг бағрига отди:

- Вой отам. Отажоним-эй, отам-м-м!

Тортарбекнинг хотини хушидан кетди.

Ун дақиқа ўтар-ўтмас Тантибойни милиция машинаси олиб кетди.

Баҳодир ЭҒАМ, Навоий вилояти, Қизилтепа шаҳри.

Наримон ота узоқ вилоятдан Тошкентга тирикчилик учун келган. Ёши етмишдан ошиб қолган бу отахон ҳали анча тетик, бақувват.

Ҳар кун эрта тонгда энг аввал бозорга Наримон ота қиради. Нарсаларини ёйиб "бисмиллоҳ", деб савдони бошлайди.

Кунларнинг бирида ҳар доимгидек Наримон ота бозорга келиб савдони бошларкан, расталарнинг нарироғида турган бир эркак киши эйтиборини тортди. Анча вақт ўтгач, одамлар гавжумлашиб қолди ҳамки, ҳалиги одам турган жойида тураверарди. Кўринишидан эллик ёшлардан ошган, башанг кийинган, бошидаги духоба дўпписи унинг водий томондан эканлигини англатиб турарди. Пешинга яқин Наримон ота у одамнинг олдига бориб: "Бирон қимсани кутаяпсизми?" - деб сўради.

- Ҳа, шу ерда бир одам билан учрашмоқчи эдик, келмапти. Машинада Тошкентга

- Машинага бориб ётарман, - деб жавоб берди ҳалиги киши.

Улар эрталабдан бери анча қадрдон бўлиб қолишди. Шунинг учун Наримон ота ўзи яшайдиган ижара уйга унинг учун бир кечага рухсат олиб берди. Кечқурун бир ошнинг харажати қилиб икковлари бирга уйга қайтишди. Ош дамлаб мазза қилиб ўтиришди.

Эртаси кун улар бозорга йўл олишди. Соат ўн бирларда ўша нотаниш одам: "Отахон, бориб машинадан хабар олиб келай-чи?" - деди ва ёнидаги пулини қайта-қайта санади. Сўнг Наримон отадан:

- Отахон, агар пулингиз бўлса ўн минг сўм бериб турсангиз. Пул кел-

са, қайтараман, - деди.

Наримон ота унга

ўн минг сўм берди.

Ҳалиги одам пулни олиб

кетётса, Наримон ота унинг орқасидан бориб: "Мана бунга ҳам олиб қўйинг, керак бўлиб қолади", - деб ўз қўли билан унга яна ўн минг сўм берди.

Вақт пешиндан оққанда Наримон отанинг юрагига гулгула тушди: "Алдаб кетган бўлса-чи?"

Кечга томон Наримон ота алоқа бўлимига бориб хабар олса ҳеч қандай пул йўқ. Телеграммага "бундай одам яшамайди", - деган жавоб келган.

"Ўзи келиб қолар" деган умид билан Наримон ота кунни кеч қилди. У одамдан дарак йўқ.

Шунда Наримон ота фирибгар товламачига ўз қўли билан йигирма минг сўм пулни тутказганини аглаб етди. Лоқақал унинг исм-фамилиясини ҳам сўрамабди. Унга "Ука", "Ошна" деб мурожаат қилган эди.

Орадан чамаси икки ойлар ўтгач, яқшанба кун Чорсу бозорига борган Наримон отага кутилмаганда ўша нотаниш фирибгар рўпара келиб қолди. Отахон унга: "Тўхтанг, ошна", - дейишга ҳам улгурмади. Фирибгар отахонни қўриши билан ўзини одамлар орасига урди. У қандай пайдо бўлган бўлса, шундай гойиб бўлди.

- Эҳ аттанг! Майли, бугун чап бериб қочиб қолди. Оллоҳнинг ҳузурига борганда қаерга қочади, - дея кўнглидан ўтказди ота ва у кетган томонга узоқ қараб қолди. Шу ёшга кириб ҳали Наримон ота бирон марта ҳам алданмаган эди. Бу фирибгар товламачи уни сеҳрлаб қўйган, гипноз қилган эди гўё.

Фирибгарга шайтоннинг ҳам ҳаваси келади, дегани шу эмасми. "Устаси фаранг" фирибгар товламачи олдига шайтон ҳам "ип эшолмас" эмиш.

Шоира ХАСАНОВА

Икковлашиб гиламни томоша қилишди.

- Меҳмонхонадаги ўшаркан. Агар бунга ҳам ташласак, иккови мос тушади. Уйимиз обод бўлади, - деди

Омонгул қувонч билан.

Эри бозорда бундай гилам йигирма беш минг сўмдан ҳам қиммат туришини билгани учун хотинининг раъйига қарш бормади.

- Майли, олсак олдик-да. Бор, пулни олиб чиқ, - деди Озодбек хотинига. Савдо пишди. Барзанги йигит хайр-хушнинг ҳам насия қилиб, жуфтаникни ростлади.

Кино тугагач, эр-хотин гиламни меҳмонхонага элтиб ташлаш учун бориб, электр чирогини ёққанларида хангу манг бўлишди. Уйда гилам йўқ эди.

Кейин билишдики, ҳалиги йигит оиланинг барча аъзолари сериални мириқиб томоша қилиб ўтирганларида гиламни ўғирлаб, ўзларига пуллаб кетган экан...

Баҳодир ЭГАМ, Навоий вилояти.

Бировга чоҳ қазисанг, ўз бўйинга мос қилиб қаз. Чунки у ерга бир кун келиб, албатта ўзинг тушасан...

Ҳикматдан

Саришлагина диван устидаги юрак шаклидаги болиш остига учи қистирилган қоғозни очик деразадан қираётган шамол учириб ўйнади. Аёл шоша-пиша хатни олиб ўқиди.

"Мавжуда! Нотинч ҳаёт одам кўзини очар экан. Айни пайтда юрагимда портлаган ғазаб фарёдига эмас, балки инсоф овозига қулоқ солиб, бу ерлардан жимгина кетаялман. Мен ҳеч кимга зарар ва озор бермаган ҳолда ҳеч қачон мени тополмайдиган жойга гойиб бўлмоқчиман.

Бир нарсанга аниқ икром эдим: "Бировнинг юртида шоҳ бўлгунча, ўз юртингда гадо бўл..." Лекин айнан ҳозир қаердан меҳр топсам ўша жой мен учун яхши бўлиб қолди.

Расман бўлмаса-да, жисман ажралишимиз шу бугунга тўғри келган экан, пешонамизда борини кўраимиз.

Дарвоқе, сендан охириг илтимосим, болани эҳтиёт қил. Хайр!"

...Кўкатлар қанчадан бўлди, хола? - Учтадан... Майли келинг, сизга тўрттадан бераман...

Аёл ўрнидан туриб, кўкатларга қўл узатган эди. харидор унинг оқ доғ бўлган қўлларига боқиб бурнини жийирди.

- Э-э, опа... хола... қўяверинг. Бозорни яна айланиб кўрай, кўкатни кейин... қайтишда оларман, - деб харидор киши мева билан ичи тўла қоғоз пакетларини икки қўлига олиб кетворди.

Мавжуда бўшашиб жойига ўтирди. Узоқдан туриб анча пайтгача чехраси таниш бу кўкатфуруш аёлни зимдан кузатиб турган Дилноза унинг оқарган қўлларини қўриб ичи зил кетди.

Бир пайт кўкатфурушнинг ёнига бир ўспирин йигит келиб хараша қила бошлади. Унинг ичиб олгани оёғида туролмай тебришидан аён эди.

- Мамашқа, қани пулдан чўзинг-чи, - деди йигит, - подругаларим қараб туришибди, банкетга кечикаяпмиз... Бўла-қолинг, уз-узза-тинг...

- Подругаларинг бошингни есин, тушундингми?! - ўрнидан туриб гезарди Мавжуда. - Йўқол кўзимдан, итдан таркаган!

- Хей, ким итдан тар-қа-ганн? - деди маст бола қўзларини хунук сузаркан дудқлибди. - Э, ким... и...

- Оғанг ўлгур ҳам сенга ўхшаб гап ўқмасди, енгилтабиат эди, тушундингми?!

Турмуш чорраҳаларида

Ч
О
Х

- Ие, бор отам... ни йўқ қилган сизмас-мидингиз... Ит деб сизи... айтди, чоғи... - йигит

қўлини бигиз қилиб онасига яқин келди. - Фарқин-ғиз, сиз хурасиз, сўзиз... билан қопа-сиз, ит эса... хм... хайвонлиги учун тишлайди. Эй! Даввай, гап тамом, бир соатдан кейин келаман, пул тай-ёр бўлсин... понятна?

Ўспирин йигит гандираклаганча растадан нари кетди.

Мавжуда бошини икки кафти орасига олиб сиқаркан, унсиз фарёд урди...

...Дилноза билан Алишер мактабда ўн йил бирга ўқишди. Икки ёш бир-бирларини ниҳоятда ҳурмат қилишарди. Мактабни битиргач, қиз педагогика олийгоҳига, йигит эса ҳайдовчилик курсига ўқишга кирди. Ўқишни тугатгач, Алишер ҳарбий хизматга кетди. Дилнозани эса уйдагилар тен-

гига тенгдош қилиб узатишди.

Лекин Дилнозанинг турмуши бўлмади. Тўрт йил яшаб "тирноқ кўрмади" сабаб бўлиб, уни ўз ота эшигига олиб келиб қўйишди.

Бу нохуш хабардан воқиф бўлган Алишер Дилноза билан кўришди. Бафуржа гаплашиб, бирга турмуш қуришларини, ҳаммасини бошқадан бошлашларини тақлиф қилди. Дилноза уни сўзсиз рад этди. Қайтиб қўришмасликларини, энди уларнинг йўллари бошқа-бошқа эканини айтди.

...Дилноза ўқишни тугаллаб, болалар боғчасига тарбиячи бўлиб ишга жойлашганди. У оқила, ширинсухан, мулойим ва дилкашлиги билан ҳамкасблари ораси-

да ҳам, болажонлар орасида ҳам меҳр топти, қадрга эга бўлди.

Алишер анча вақтгача нима қиларини билмай юрди. Сўнг ота-онанинг кистови билан ўзлари толган қизга ўйланди. У оилапарвар, меҳрибон, оққўнғил йигит эмасми, оила қурғач ҳаёт шу экан-да, дея никоҳни муқаддас деб билди. Вақтлар ўтиб, ўғил кўрди. Унинг шодлиги бекиёс эди.

Бир кун аёли Мавжуда тулкидай тўлғониб сўраб қолди:

- Алишер ака, сизнинг ҳам суйган қизингиз бормиди?

- Нимаиди?... Хм...

- Негар унга уйланмагансиз?

Алишер оғир тин олди. Ич-ичидан ўқисқ хўрсиниш отилиб чиқди.

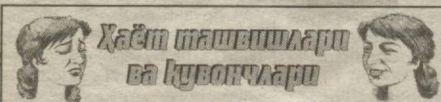
- У... - Алишер маъюс бўлиб қолди, сўнг хазин овозда деди, - у қиз турмушга чиқиб кетган...

- Исми нима эди? - тулки маккорона кўз сузиб эрининг оғзини пойлади.

- Дилноза!

...Одам бир уйда шериги билан олтамиш йил бирга яшаса-да, унинг асли қимлигини билмай ўтиши мумкин. Лекин шундай одамлар ҳам борки, уларнинг қай даражада самимийлигини билиш учун олти социалик суҳбатнинг ўзи кифоя қилади. Мавжуда ҳам биринчи таърифдаги хос инсонлардан эди. Алишер содда кўнгиллик билан юракдаги андуҳларини бир ёстикқа бошиб қўйган ҳамроҳига ишонганидан тўқиб солди. Афсус, ҳамхонаси унинг ишончини суистеъмол қилиб, унга бахтсизлик бахш этишини у туш кўрибдими?

(Давоми бор.)
Нигора САЙДАЛИЕВА.

Ҳаёт ташвишлари ва қувончлари

ЭСМЕРАЛДА

ФАФЛАТДА ҚОЛДИРДИ

- Дадажон, тезроқ келинглар, "Эсмералда" киноси бошланди!

Қизларининг бу гапини эшитган Омонгул ҳамда Озодбек тезгина уйга кириб, телевизор қаршида чўкишди.

Фильм ярмига келганда эшик тақиллади. Омонгул эрига: "Чиқиб қаранг", деган маънода қаради. Озодбек қичса, бир йигит. Кўринишидан шошиб турарди.

- Акажон, мана шу гиламни олсангиз. Яп-янги, Гули ҳам чиройли. Менга пул зарур. Ўн икки минг сўм берсангизлар бўлгани. Поездга чиқимиз керак.

Нотаниш йигитнинг саросимига тушганидан ажабланса-да, Озодбек "Мен ҳозир", дея ичкарига кирди.

- Хотин, бир йигит гилам олиб келибди. Бозордагидан анча арзон.

Иссиқ кунлар бошланиши билан бошдаги қалин рўмол, калпоқлар ечилади. Лекин қиш бўйи хиралашиб, мўртлашган, оқ тушган сочларингизни кўриб кўнглингиз хижил бўлади. Сочларга қиш фаслида кўпроқ оқ оралар экан. Хўш, энди сочларни қандай парваришлас керак? Яна уларнинг табиий рангини қайтариш мумкинми?

Сочларни ўз ҳолига қайтаришнинг икки йўли бор. Уларнинг оқини яшириш учун бўяш ёки ўз табиий рангига қайтариш. Биринчиси, яъни бўяб юриш жуда осон, иккинчиси анча му-

ахтас. Сочларингизнинг табиий рангини тиклаш билан бирга сиз саломатлигингизни ҳам мустаҳкамлайсиз. Хилма-хил озиқ-овқатлар, дармондориларга бой микроэлементлар жисмоний ва ақлий меҳнат қобилиятини яхшилайдилар. Шунингдек, хотирани мустаҳкамлаб, кўз нуруни ўткирлаштиради. Бу муолажалар ёш ўтган пайтда кўп учрайдиган қон босимининг ошиши, хотиранинг сусайиши ва Паркинсон касаллигига учраш хавфини камайтиради.

Маълумки, тахминан 600 грамм ҳар хил ўсимлик маҳсулотларида, (қунига бир неча марта, бўлиб-бўлиб истеъмол қилинган хом ва пиширилган सबзот, ме-валарда) инсон танаси ва

саломатлиги учун зарур бўлган дармондорилар етарли миқдорда бўлар экан. Шунинг учун картошка ва сабзидан ташқари қарам (хамма турдан бўлса яна ҳам яхши), пийёз, саримсоқ, пийёз, редиска, турп, баклажон ва дуккакли маҳсулотлардан кўпроқ енг.

Пишиб етилдиган мавсумига қараб мевалардан олхўри, олча, малина, қулупнай, наъматакдан истеъмол қилиш эса қони фойда.

В гуруҳига кирувчи дармондорилар эса ёнғоқда, мол ва қўй гўшти, қорин ва ичак-чавоқларда бўлади.

Соч рангини учун ўта муҳим бўлган дармондорилар жигар, буйрак, балиқ, тухум, парранда гўшти, ерёнғоқ ва қора нонда жуда кўп учрайди.

Сочга биринчи марта оқ тушиши билан балиқ,

пишлоқ, творог, турли хилдаги ёнғоқлар, қовун, писта, қовоқ, тарвуз уруғларидан ҳар кун истеъмол қилишингиз шарт.

Сочнинг табиий рангини тиклаш учун кимёвий моддалар қўшилмаган малҳамлардан соч илдизига суриб туришнинг фойдаси катта. Бу малҳамларни сочга суриб, ўраб қўйган ярим соатдан кейин шампунсиз ювиб ташлаш тавсия этилади.

Сочларни кимёвий бўёқлар билан бўягандан кўра табиий маҳсулотларни ишлатган маъқул. Масалан, хина, қуюқ қахва, пийёз пўсти ва маврак (шалфей) дамламаси билан бўялган сочлар жилоланиб туради.

Маслаҳатлар:

● Кечқурун сочингизни пиво билан ювинг. Улар ўзича қуриши керак. Икки соатдан кейин эса қичитки (крапива) дамламаси билан чайсангиз, сочларингиз чиройли бўлиб жилоланади.

● Бир ойда бир марта бош терингизга бир неча тухумнинг саригини суриб, 15 дақиқадан кейин ювиб ташланг. Бу ниқоб мўрт сочларни мустаҳкамлаб, бош терисини озиклантиради.

● Сочларни ювиш учун мана бу дамлама ҳам фойдали. 3 ош қошиқ бўғдой уни кепакга устига 4 литр қайноқ сув қуйиладилар. У бошга сурилгач 40 дақиқа турганидан кейин сочларингизни ювинг.

Баязан аёллар юзларига ниқоб ёки крем суришар экан, қовоқ ва кўз атрофига махсус парвариш лозимлигини унутишди. Кўзларнинг четидан пайдо бўладиган ажинлар остидаги қорамтир айланалар ва халтага ўхшаб осилган териларни табиий усуллар билан йўқотиш мумкин.

Қуйида тавсия этилаётган компресслар кўз ва унинг атрофидаги терини парваришда ёрдам беради.

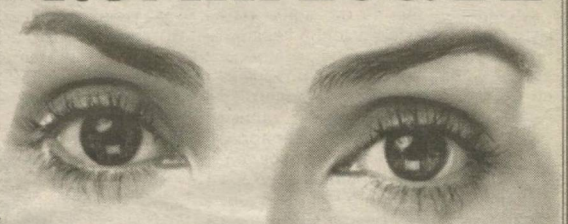

● 1-3 ош қошиқ

ош қошиқ бутакўз гуллари (васильёк) устига бир стакан қайноқ сув қуйиб 20 дақиқа дамлаб қуйиладилар. Ушбу дамлама билан юқори ва пастки қовоқлар ювиладилар.

● 1-2 ош қошиқ ялпиз (мята) гуллари устига 2 стакан қайноқ сув қуйиладилар, паст оловда 5-10 дақиқа қайнатиб олинадилар. Сал илқ ҳолга келгандан кейин эса пахтага шимдириб олиб 10 дақиқа кўзларга қуйиладилар.

КЎЗ УЧУН КОМПРЕССЛАР

● 1-2 чой қошиқ мойчечак (ромашка) гуллари устига бир стакан қайноқ сув қуйиб, 10-15 дақиқа дамлаб қуйиладилар. Сўнг сузиб олиб дока ёки пахтага ботириб олинадилар, қовоқларнинг устига 3-5 дақиқа қуйиладилар. Бу муолажани кўзлар чарчаганда, шамоллаганда ва қизарганда ҳам қўллаш мумкин.

● Мойчечакнинг 1-2 ош қошиқ қуритилган гуллари устига 1 стакан сув қуйиб 10 дақиқа қайнатиладилар. Сўнг уларни иккита пийёлага тенг миқдорда қуйиладилар. Биринчи пийёладаги дамламани совутиб, иккинчисини бугда қайнатиб олинадилар. Қовоқларга аввал илқ, кейин эса совуқ дамламага ботириб олинган пахта 20 сония босиб турилади. Совуқ пахта 3-5 сония қуйиб турса ҳам бўлади. Бу муолажа 5-6 марта қайтариладилар. Сўнг кўз атрофидаги терини қуритиб бирор-та кремдан сурилиб, бармоқ учлари билан енгил уқаланадилар.

● Иккита кичик халтачага мой-

чечак гулларида солиб оғзи ёпиладилар. Сўнг уларни қайноқ сувли идишга 5-10 дақиқа ботириб қуйиладилар. Кейин ҳали иссиқгина бўлган халтачалар юмук кўзларнинг устига қуйиладилар. Бу муолажа кўзлар каттиқ шамоллаганда ва қовоқлар шилганда ёрдам беради. Агар ушбу муолажа ҳафтада 2-3 марта такрорланса, кўз атрофида эрта тушадиган ажинларнинг олдини олади.

● Кўз қизарганда сутли компресс ёрдам беради. Бунинг учун сутни сал илқитиб иккита пахта бўлагига шимдириб олинадилар. Сўнг 10 дақиқа иккала кўз устига босиб қуйиладилар. Шунингдек, петрушкадан фойдаланиш ҳам мумкин. Петрушканинг янги узилган яшил барглари майдалаб турғалиб қаймоқ билан аралаштириладилар. Бу аралашма кўзга 15 дақиқа давомид қуйилса, тезда даволайди.

● Кўз остида қорамтир халқалар пайдо бўлганда янги узилган ялпиз барглари билан бироз эзиб босилса улар йўқолади.

ҚАЙМОҚ ҚУШИБ...

Ҳар қандай тери учун

● 1 ош қошиқ қаймоқ, 1 чой қошиқдан тухум сариги ва сабур (алоо) шарбатлари аралаштирилиб, юз ва бўйинга суриб чиқилади. Сурилган биринчи қават қуригандан кейин устида яна сурилади. Бу ниқоб юзда 20-30 дақиқа туриши керак. Сўнг илқ сув билан ювилиб, совуқ сувда чайиладилар. Ушбу ниқоб терини озиклантиради ва тетиклаштиради.

● Бир ош қошиқ қаймоқга майда қирғичдан чиқарилган лавлагини аралаштирасиз. Юзга сурилиб, қуригач илқ сув билан ювиладилар.

● Бир ош қошиқ қаймоқ, помидор шарбати ва тухумнинг сариги аралаштирилади. Сўнг юзга суриб 20 дақиқадан кейин илқ сув билан ювиб ташланади.

Қуруқ тери учун

Бир чой қошиқ қаймоқга бирор-та цитрус ўсимлиги, 1 чой қошиқ ўсимлик ёғи, тухум сариги қўшилиб, яхшилаб кўпиртирилади. Янада қуюқроқ бўлиши учун

бироз ун ёки сутда ивтилган нон қўшилиди. Тайёр бўлган ниқобни юзга сургач, 15-20 дақиқадан кейин илқ сув билан ювиб ташланади. Ниқоб юзни юмшатиб қуруқ терига сурилади.

Сўлгин тери учун

1 ош қошиқ қаймоқ, асал ва майда қирғичдан чиқарилган турп аралаштирилган, юзга сурилади. 5 дақиқадан сўнг сурилади. Ниқоб юзда 20 дақиқа тургач илқ сув билан ювиладилар. Бу ниқоб эрта қарий бошлаган ва сўлгин юз териси учун жуда фойдали бўлиб, у қон айланишини яхшилаб, терини озиклантиради.

Юз териси нормал бўлса...

1 ош қошиқ қаймоқ, 1 чой қошиқ жўхори уни (крахмал) ва бир дона кичикроқ қирғичдан чиқарилган олма бўтқаси аралаштирилади. Ҳосил бўлган бўтқа бўйин ва юзга сурилади. Олма бу ниқоб юзни ёшартиради.

Ёғли тери учун

Ёғли терилар учун 1 чой қошиқ қаймоққа 1 чой қошиқ

эзилган қарам барглари, бир дона тухумнинг кўпиртирилган оқи қўшилиб аралаштирилган ниқоб тайёрланади. Юзга сурилгач 15-20 дақиқадан сўнг аввал илқ, кейин эса совуқ сув билан ювилади. Ниқоб теридан ёғни сўриб олади.

Шамоллаган тери учун

3 чой қошиқ қаймоққа 1 чой қошиқ янчилган мойчечак гуллари қўшилиб, яхшилаб аралаштирилган, юзга сурилади. 20 дақиқа тургандан кейин илқ сув билан ювиб ташланади.

Бўйин учун қаймоқли лосьон

Юз ва бўйин терисини озиклантирувчи лосьонлар билан ҳар кун тазалаб туришнинг фойдаси катта. Бу эрта қариш, бевақт ажин тушишининг олдини олиб, терини тетиклаштиради.

Шунингдек, ҳар кун 0,5 стакан қаймоққа кўпиртирилган битта тухум оқи, 1 ош қошиқ ароқ ва яримта лимоннинг шарбатини қўшиб ҳам лосьон тайёрласа бўлади. Бу лосьон билан ҳар кун юз ва бўйин ар-тилиб, сўнг бирор-та озиклантирувчи крем сурилса, терини тиник ва тетик қилади.

МАСЛАҲАТЛАР

● Сепкиллари йўқ қилиш учун 50 грамм лимон шарбати, 5 грамм глицерин, 10 мл. камфара спирти ва 25 мл. сув аралаштириб юз ҳар кун артиради. Мана бу усул ҳам сепкилни йўқотишга ёрдам беради. Яримта лимон шарбати, 100 мл. сут, 15 мл. ароқ ва 10 грамм шаркар аралаштириб лосьон тайёрлаб фойдаланиш ҳам мумкин.

● Лаблар янада чиройли кўриниши учун мана бундай қилинг. Лабага вазелинни қалин қилиб суриб, бармоқлар билан қаттиқ-қаттиқ уқаланг. Бу муолажани ҳар кун уч маҳал қайтарсангиз, лаблар нафислигини йўқотмайди.

● 40 ёшдан ошган эркак ва аёлларга ялғиз дамламаси билан ювиниш фойдали. Ялғизли дамламани музхонада музлатиб, унинг бўлак-лари билан ҳар кун эрталаб ва кечқурун юз ва бўйинлар артисла, тезда фойдасини кўрасиз. Юз ва бўйин териси тетиклашиб, ажинлар текисланади. Агар ялғизли мўз билан оёқлар артисла чарчокдан халос қилади.

● Ажин тушишининг олдини олиш учун 30 грамм мойчечак, 20 граммдан ялғиз ва тирноқул (ноготки), аралаштирилиб устига 1 литр оқ вино қўшилиди. 15 кун турганидан кейин сузиб олиб, ушбу лосьон билан ҳар кун юз артиради. Сўнг ёғли крем сурилади.

БАСИРА тайёрлади.

раккаброғу сочлар учун фойдаланар экан.

Чунки, кимёвий бўёқлар таъсирида сочлар мўртлашади. Майинлиги, қайишқоқлиги ва ярқироқлигини йўқотиб, синувчан бўлиб қолади. Тез-тез бўяш оқибатида эса сочлар тўқила бошлайдилар.

Кимёвий усул билан жингалак қилиш ва бўяш сочнинг терисига ҳам салбий таъсир кўрсатади.

Сочларга оқ тушиши кўркам кўринишингизга путур етказишдан ташқари, танангиздаги жиддий камчиликлардан ҳам дарак беради. Бу танада мис, рух, марганец, В1, В2 дармондорилари, тиозин аминокислоталари камайиб кетганини билдиради. Шунинг учун ҳар бир инсон сочларида оқ пайдо бўлиши билан истеъмол қилаётган озиқ-овқатига эътибор бериши зарур бўлади.

Тиозин моддаси сут маҳсулотларида, айниқса, пишлоқ, творог, бодом, қовоқ уруғи, ўсимлик мойи ва пистада кўп. Бу маҳсулотлар қанча кўп ейилса, шунча фойдаси бор. Улар сочларнинг рангини яхшилайдилар, кайфиятни кўтариб, тинч уйқуни таъминлайди. В дармондориси гуруҳига кирувчи озиқ-овқатлар ошқозон-ичак фаолиятини яхшилайдилар. Лекин антибиотик ва сульфаниламидлар билан даволашни пайтида

СТРЕССДАН ҚУТУЛИШНИНГ Рухият сирлари

Бир дақиқа ҳам тин олишга, нафас ростлашга имкон бермайдиган турмуш тарзи, танамизнинг жисмоний, ҳиссий ва руҳий зуриқишлари, ишдаги, уйдаги асаббузарликлар, гап-сўзлар... Буларнинг барчаси бизни доимий стресс (руҳий зуриқиш) ҳолатида ушлаб туради. Баъзида дам олиш ҳам, турли дорилар ҳам ундан қутулишга ёрдам беролмайди. Аммо кейинги вақтларда стрессга қарши энг яхши восита сифатида тан олинаётган бир нарсас бор. У ҳам бўлса, қадимги япон услуби асосига қурилган бармоқ ва кафтларни уқалаш машқлари.

ТАНИШИБ ОЛАЙЛИК

Бармоқ ва кафтларни уқалаш машқларининг афзаллиги шундаки, уларни бажариш учун кун тартибингизга ўзгартириш киритиб, алоҳида вақт ажратишнинг шарт эмас. Машқларни эрта тонгда тўшакдан турмай, телевизор кўриб ўтириб, ишга бораётиб автобусда, кўчада сайр қилиш вақтида, ишхонада бемалол бажариш мумкин. У кўп вақт олмайди, алоҳида жой бўлишини талаб этмайди. Энг асосийси, агар машқлардан ўзингизга мосини танлаб олиб, мунтазам (иложи бўлса, кунига бир неча марта) бажариб борсангиз, тез орада ижобий ўзгаришни сезасиз. Умуман, уқалашнинг бу усули юрак, қон-томир, ошқозон-ичак, ўпка, жигар, ошқозон ости безлари касалликларидан, асаб, иммун тизими, сийдик ва жинсий аъзолар, таянч-ҳаракат тизими фаолияти бузилишидан халос этади, юқумли касалликлардан самарали профилактика воситаси бўлиб хизмат қилади.

Табиийки, сиз "бармоқ ва кафтларнинг бу касалликларга қандай алоқаси бор?" - дейишингиз мумкин. Шарқ табobati таълимотига кўра, бутун танамиз бўйлаб энергия тармоғи ўтган. Бармоқ ва кафтларимизда қўллаб биологик фаол нукта ва зоналар, ҳамда мия, юрак, ўпка, қон-томир тизими, йўғон ва ингичка ичаклар, ошқозон, жигар, буйрак, ўт қопи, ошқозон ости безлари, сийдик ва жинсий безлар билан бевосита боғланган асосий энергия тармоқлари жойлашган. Шу боис бармоқ ва кафтларни уқалаш билан сиз бутун танангизни, ундаги барча аъзоларнинг фаолиятини тартибга соласиз.

Чигал ёзди машқлар

* Қўлларингизни кўкрак олдида кафтларни бир-бирига жипслаштириб ушлаб турунг. 40-60 марта энгил нафас олиб, нафас чиқаринг.

* Бурун билан унча чуқур бўлмаган нафас олинг. Ўзингиздан 10-15 сантиметр узокликда кафтларингизни бир-бирига жипслаштириб ушланг. Оғиздан нафас чиқаринг ва шу вақтда ўнг кафтингизни пастга суриб, чап қўлингизнинг бармоқлари билан ўнг қўл бармоқлари учини маҳкам қисиб олинг. Яна бурун билан нафас олинг. Нафасни оғиздан чиқариш пайтида чап қўл бармоқларини очиб, ўнг кафтингизни юқорига суринг, ва унинг бармоқлари билан чап қўл бармоқларини қисиб олинг.

Машқни 10-12 марта такрорлаш тавсия этилади.

* Бурун билан унча чуқур бўлмаган нафас олинг ва кафтларингизни кўкрак олдида жипслаштинг. Нафасни бирдан оғиздан чиқаринг ҳамда шу вақтда кафтларингизни бир-биридан ажратиб, бармоқларингизни кенг ёйинг ва имкон қадар орқага букинг. Сўнг дастлабки ҳолатга қайтинг.

Машқни 10 марта бажаринг.

* Худди шу машқни бармоқларни кўкрак томонга буриб ҳам бажаринг.

* Оғиздан энгил нафас чиқаринг ва кафтларингизни кўкрак олдида маҳкам жипслаштинг. Бурун билан унча чуқур бўлмаган нафас олинг ва кафтларингизни очинг, аммо бармоқларингизнинг учини бир-бирига жипслашиб тураверсин. Нафас чиқариб, дастлабки ҳолатга қайтинг.

Машқни 10 марта қайтаринг.

* Худди шу машқни бармоқларни кўкрак томонга буриб ҳам бажаринг.

* Энгил ва бир маромда нафас олиб, қўлингизни кафтларни ўзингизга қаратиб юзингиз баландлигида қўтаринг. Оғиздан энгил нафас чиқаринг ва нафасни 3-5 сония ушлаб турунг. Сўнг бурун билан аста-секин нафас олиш баробарида навбати билан бармоқларингизни ўнгдан чапга букиб бориинг: аввал ўнг қўлнинг бош, кўрсаткич, ўрта, номсиз ва жимжалоғини, сўнг тўхтамасдан чап қўлнинг жимжалоқ, номсиз, ўрта, кўрсаткич ва бош бармоғини. Бармоқларни тўлиқ букиб, мушт қилганингиздан сўнг, оғиздан нафас чиқаринг ва бир вақтнинг ўзига бармоқларингизни ёзиб бориинг. Фақат энди машқни чап қўлнинг бош бармоғидан бошлаб, охирида ўнг қўлнинг бош бармоғи билан якунлайсиз.

Машқни 15-20 марта бажаринг ва албатта ҳаракатларингиз энгил ва бир текис бўлишига интилинг. Сўнг худди шу машқни бармоқларни чапдан унгага букиб бажаринг.

НЕВРОЗНИ ЕНГИШ МУМКИН

Стресс йиғила бориб, оқибатда асаб тизимига салбий таъсир этади. Оқибатда бутун танамизда патологик ўзгаришлар кузатилади, невроз, дармонсизлик, камқонлик безовта қила бошлайди. Жисмоний ва руҳий зуриқишларда, невроз, депрессия ҳолатларида қуйидаги машқларни кунига 3-4 марта бажаринг.

* Бурундан нафас чиқаринг ва ўнг қўлнинг бош бармоғи билан чап кафтингизнинг марказидаги нуқтани босинг.

Бир маромда ва энгил нафас олиб, машқни 10 марта бажаринг.

* Қўлларингизни тананинг икки ёнига тушинг. Энгил нафас чиқариб, бош бармоқларингизни бошқа бармоқларингиз билан қисиб олинг ва муштингизни имкон қадар қаттиқроқ сиқинг. Нафас олишда муштингизни бўшатинг, аммо кафтингизни тўлиқ ёйиб юборманг.

Машқни ҳар сафар 4-6 марта бажариш тавсия этилади.

* Қўлларингизни бошингиз устига қўтариб, бармоқларингизни худди суратда кўрсатилгандек чирмаштинг. Нафас олишда ўнг кафтингизни чап қўлнинг қар-

ЯПОНЧА УСУЛИ

шилигини энгил, ўнг томонга тортинг ва гавдангизни ҳам шу томонга букинг. Нафас чиқара туриб, дастлабки ҳолатга қайтинг. Қўлингизни ажратмай, машқни чап томонга букилиб бажаринг.

Машқни ҳар сафар 3-5 марта бажариш лозим.

* Машқларни бажариб бўлганингиздан сўнг жимжалоқларингизни 2-3 дақиқа уқалаб турунг.

Парҳез сақлаганда ёки очлик билан доволанаётганда ҳам бу машқларни бажариш яхши самара беради.

Камқонлик ва дармонсизликда иккита машқ тавсия этилади:

* Бир дақиқа мобайнида ўнг қўлнинг бош бармоғи билан чап қўл бош ва кўрсаткич бармоқлари кафтга туташган нуқталар ўртасини уқаланг. Сўнг худди шу тарзда ўнг қўлни уқалаш керак.

* Бурун билан нафас олиб, қўлларингизни худди суратдагидек "қулф" ҳолатига бирлаштинг. Оғиздан нафас чиқариш асосида панжаларингизни икки томонга куч билан тортинг ва уларни бўш қўйинг.

Машқни бир бажаришда 10 марта такрорлаш зарур.

Бош оғриғи, мигрен, хотира сусайиши, ваҳима бошида қуйидаги машқлар ёрдам беради:

* Ҳар иккала қўлингизнинг бош бармоқларини 50-60 марта букиб, ёйинг. Сўнг уларни камида 3-4 дақиқа уқаланг.

* Бошингизнинг тепасига чап қўлингизнинг кўрсаткич, ўрта ва номсиз бармоқларини қўйиб, уларнинг устига ўнг қўлнинг худди шу бармоқларини қўйинг. Сўнг 20-30 марта бошингизга ўртача куч билан босинг.

* Кресло ёки стулга ўтириб, бармоқларингизни "қулф" ҳолатида жуфтлаштинг ва бошингизнинг орқа томонига ўтказинг. Худди шу ҳолатда 10-12 марта айлантирма ҳаракатлар билан энсангизни уқаланг.

* Навбати билан 20-30 мартадан бош бармоғингиз билан кўрсаткич, ўрта, номсиз бармоғингиз ва жимжалоғингизнинг учларини қаттиқ босинг.

* Худди шу тарзда бош бармоқ билан қолган бармоқларингизнинг тирноқларини қаттиқ босиб, машқни бажаринг.

* Ўнг қўлингизнинг кўрсаткич, ўрта, номсиз бармоқларини ва жимжалоғингизни тўғри бурчак остида букинг ва чап қўлнинг бош бармоғи билан улар кафтга туташган жойлардаги нуқталарни 20 мартадан қаттиқ-қаттиқ босинг. Сўнг шу зайлда чап қўлда ҳам машқни бажаринг.

* 1-2 дақиқа мобайнида ўнг қўлнинг бош бармоғи билан чап қўлингизнинг бош бармоғи асосини куч билан босинг ва уқаланг. Кейин худди шу машқни ўнг қўлнинг бош бармоғи учун бажариш керак.

* Икки дақиқа давомида ўнг қўлнинг бош ва кўрсаткич бармоқлари билан чап қўл бош бармоғининг ён тарафларини қаттиқ босиб уқаланг. Сўнг машқни қўлларни алмаштириб бажариш зарур.

* Ўнг қўл бош бармоғининг юмшоқ жойи билан бир дақиқа мобайнида чап қўлингизнинг орқа томонида - жимжалоқнинг асосидаги нуқтани уқаланг. Кейин қўлларни алмаштириб, машқни такрорланг.

* Ўнг қўлингиз билан чап қўлингизни билакдан қисинг ва олдин бир, сўнг иккинчи томонга 10 мартадан айлантиринг. Сўнг қўлларни алмаштириб, машқни такрор бажаринг.

Куч (энергия) олиш, чарқоқни энгилш учун қуйидаги машқлар тавсия қилинади:

* Панжаларингизни юмшоқ жойи билан 6-8 марта ўртача куч билан қўзингизнинг олдин пастки, сўнг юқори қовоқларини босинг.

* Кўрсаткич, ўрта ва номсиз бармоқларингизнинг юмшоқ жойи билан 6-8 марта ўртача куч билан қўзингизнинг олдин пастки, сўнг юқори қовоқларини босинг.

* Бош ва кўрсаткич бармоқларингиз билан қўлоқларингизни уқаланг. Ҳар бир қўлоқингизда камида 40 тадан уқалаш ҳаракатларини бажаринг.

* Ҳар иккала қўлингиз бош бармоқларининг орқа томони билан бурунларингизнинг ён томонларини уқаланг. Бунда бармоқларингиз қаншардан оғиз бурчакларига, сўнг орқага ҳаракат қилсин.

Машқни 4-6 марта бажаринг.

* Тик турунг ва ўнг оёғингизни сал одинроққа қўйинг. Бурун билан нафас олиб, қўлларингизни икки ёнга тушинг ва бош бармоқларингизни бошқа бармоқлар билан қисиб, кафтингизни мушт қилинг. Оғиздан бирдан нафас чиқариб, танангиз оғирлигини ўнг оёғингизга ташланг ва қўлларингизни куч билан олдинга силтаб, муштингизни ёйиб юборинг. Сўнг бурун билан нафас олиб, дастлабки ҳолатга қайтинг. Худди шу тарзда чап оёқни олдинга қўйиб машқни такрорланг.

Машқни ҳар сафар жами 6-8 мартадан қайтариш керак.

(Давоми бор)

ДАРМОН тайёрлади.

ЭНДИ АЛДАМАГИН, МЕНИ ЭЙ АЁЛ!...

- Менинг ҳам кўнглим таскин топадиган, орзуларим ушаладиган кун келармикан, - дея сўз бошлади йигит.

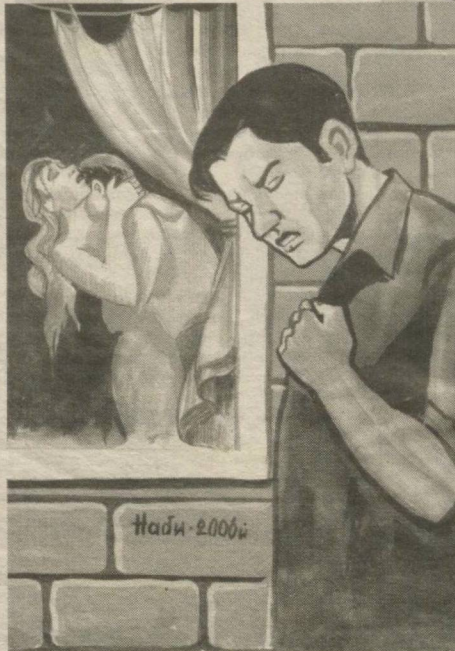
Унга разм соламан. Баланд бўйли, барваста йигит. Оддийгина кийиниши, гап-сўзларидан нихоятда самимийлиги сезилиб турибди.

- Сиздай йигитга ҳаётдан нолиш ярашмайди. Бунчалар тушкунликка нима сабаб бўлди?

- Соддалигим, самимийлигим сабаб аёллар мени алдаб кетишди. Алдасанку майли-я, хиёнат қилишди, тухмат қилишди.

- Батафсил гапиринг-чи.

- Мен ҳозир 30 дан ошдим. Бундан 3-4 йил олдин бир қиз билан аҳдлашган эдик. Мен ўзи мактабда жуда яхши ўқиганман. Отамнинг бевақўлими, сабаб ўқиёлмадим. Бу менинг биринчи армоним бўлди. Кейин ҳеч бўлмаса ишлаб кун кўрай деган ҳақсизда Тошкентга келдим. Табиатим, ҳалоллигим сабаб бўлдимки, яхши одамларга ёқиб, катта бир корхонага ишга кирдим. Оилавий ётоқхона ҳам олдим. Чекка бир қишлоқдан ҳеч вақосиз келган бир тўпори йигит учун бу катта бир муваффақият эди. Кайфиятим аёло, ичмайман, чекмайман, жон-жаҳд билан ишлаётиман. Бўш қолдим дегунча, кутубхонага югураман. Китоб ўқиш жону дилим. Шундай омадли кунларимнинг бирида бир қиз билан танишиб қолдим. Анча вақтгача учрашиб юриб аҳдлашдик. Мени унинг чиройи эмас, содда кўриниши ром қилган эди. Аҳолимни тушунадиган, деб ўйладим. Аммо бу соддалик, оддийлик нисбатда айёрлик яширинганини сезмаган эканман. Биз аҳду паймон қилиб, тўй қилиш учун йигитни юрган кунларимда у қиз уйидагилари узоққа бермаслиги мумкинлиги ёки ҳали турмушга чиқишга вақтли эканлиги ҳақида гапирадиган бўлиб қолди. Бора-бора бу гаплар учрашувларнинг камайишига, аразлаб қолишларга айланди. Бир кун узоқ вақт кўрмай, соғиниб ўқишга излаб бордим. У мени кўриб, эсхонаси чиқиб кетди.

ди. "Нега келдингиз? Гап тегдирасиз, кетинг!" - дея бақирди. Мен икки оғиз гапим борлигини айтиб турганимда бир йигит келиб, "Дилнозанинг кими бўласиз?" - деб сўради. Шунда мен: "Сенинг нима ишинг бор, ўзинг кими бўласан", - дедим жавоб билан. У йигит: "Мен йигити бўламан, сўрашга ҳаққим бор", - деди. Шу жойда гапим оғзимда қолди. Дилноза югуриб

кедиб қолди, мен эса ортимга қайтдим. Эртаси кун у олдимга келиб, ёқтирмаслигини, яхши яшаш учун шароитим йўқлигини айтди. Яна таъкидладики, ўша йигит унинг жуда кўп орзуларини рўёбга чиқаришга ваъда берганмиш. "Орзуларинг рўёбга чиқсин", - дедиму хайрлашдим. Шаҳардаги қизларга ишонч йўқ экан, дедим-да, орадан бир йил ўтиб қишлоғимиздан уйландим. Севишмадим, синамадим, совчи бўлишдию, уйлантиришди. Қишлоқ хатлаб чиқмаган қиз, чиройли. "Қулингиз бўлиб яшайман, фақат Тошкентда яшасак бас", - деганида пойтахтда яшашни ҳамма ҳам орзу қилади-да, дебман. Чилламит чиқиб, Тошкентга келдик. Ишга тушиб кетдим. Чарчаб келганимда иссиқ овқат тайёрлаб турган аёлим борлигидан қувониб кетардим.

- Хўп, ҳаммаси яхши бўлибди-ю, нега яна ноли-яписиз, - дея унга юзландим. Шунда Абборнинг кўллари қаттиқ муштга айланганини, юзида қаҳр, кўзида нафрат пайдо бўлганини илгандим.

- Яхши бўлмади, расво бўлди. Кунларнинг бирида хотинимнинг баданида из кўриб қолдим. Сўрасам: "Қўшининг боласини кўтариб юргандим, тишлаб олди", - деди. Ишондим. У зерикаётганини, ҳар хил кийимлар чиқаётганини айтиб нолийдиган бўлди. Сабр қилишини, ишдан ташқари даро-

мад учун дам олиш кунлари ҳам ишлаётганимни айтдим. Унинг гаплари энди мени ўйлантира бошлади. Наҳотки, ҳамма аёллар фақат пул, бойлик деб қолган бўлса...

Хуллас, мен кўрққан ҳолат яна содир бўлди. Бу гал нафақат алдандим, балки синдим, шарманда бўлдим...

- Нима учун бундай деяписиз?

- Хотинимни хиёнат устида тутиб олдим. У бир бойвачча билан дон олишиб юрар экан. Кўни-қўшни, таниш-билишга овоза бўлдим. Қўлимни теккизмай у беномусни ҳайдасам, менга тўхмат қилиб, участка нозирига арз қилибди. Ўзимни оқлолмадим, катта микдорда жарима тўладим. Кейин билсам, ўша милиционер ҳам унинг ўйнаши экан.

- Бу воқеаларга қанча бўлди, қонуний ажрашдингизми?

- Аслида қишлоқчилик, никоҳдан ҳам ўтишга улгурмаган эдик. Яхшиямки фарзанд бўлмади. Акс ҳолда отаси қимлигини ҳам аниқлаб бўлмасди.

Бунга ҳам 2 йил бўлиб қолди.

- Абборбек, энди 30 дан ошибсиз, яхши кунларингиз олдинда. Сиз ҳаётни бешафқат деб атадингиз, аслида сизни шу қалтафаҳм, орсиз аёллар билан бир умр яшашдан асрагани унинг шафқати эмасми?

- Тўғрику-я, лекин кундан-кунга феъл-иш ўзгариб кетаяпти. Ҳаётдан қўл силтаб, ёмон йўлга кириб кетишдан қўрқаман.

- Ҳали шундай аёлни учратасизки, барчаси изга тушиб кетади.

- Менинг кўнглимни тушунадиган, боримга қаноат қилиб яшайдиган, тушунчаси кенг аёл бормикан?

- Албатта, тахририятга қанча-қанча яхши эмаслар, аёллар муҳожабат қилишади.

- Илтимос, уларга менинг моддий етишмовчилигимни, уйим йўқ, ишхонамнинг оилавий ётоқхонасида турганимни тушунтиринг. Лекин, оилам бўлса, у менга кўтаринки руҳ бериб турса албатта ҳаммаси яхши бўлиб кетади. Фақат сабрли аёл бўлса бас.

Абборнинг кўнглини кўтариб кузатар эканман, ҳаёлимдан: "Эй, ҳаёт, бу соф йигитга энди шафқатсизлик қилма, ахир у каби пок ниятли аёллар кўп-ку. Сен уларни учраштиргин", деган ўй ўтиди.

Адамнинг ёлғиз яшаётганидан ташвишланаман. Ҳар қалай ўзимдан қиёс қилиб, аёлининг ўрни бўлакчилигини яхши тушунаман. Шунинг учун ҳам бир оқила аёл топиб, уйлантирмоқчиман. Адам 62 ёшда, ҳамон давлат ишида меҳнат қилади. Нихоятда камтарин ва ҳалоллигидан фахрланаман. Оиламизга мос, фарзандсиз ёки фарзандларини жойлаган аёл бўлса, овоз берсин.

Манзилим тахририятда.
РАВШАН, Тошкент.

Ота-онанинг ёлғиз қолганлигидан ташвишга тушиб фарзандлар учун қарз экан. Ҳамма шароит муҳайё бўлса-да, кўнгли ярим отамни кўп ўйлайман. Пададимиз бу йил 68 ёшга киради. Хайҳотдек ҳовлига эга бўлиб, қуда-андалар билан борди-келди қиладиган орийатли, фарзандсиз аёл бўлса, умрининг охиригача бошимизда кўтаришга сўз берамиз.

Манзилим тахририятда.
ДАВРОН, Тошкент.

Адабиётни севадиган, олий маълумотли инсонман. Фарзандим, невараларим бор. Аммо аёлим вафот этиб, ёлғиз қолдим.

Ёшим 65 да. Агар тушунчаси кенг, битта фарзандли аёл бўлса, меросхўрим бўлади.

Манзилим тахририятда.
НУРИДДИН, Тошкент вилояти.

Ёшим 46 да. Аёлимнинг беномуслиги сабаб уйни ташлаб, ажрашиб кетдим. Юрагим шунчалар ўксиганки, бир дили пок аёлга зорман. Насиб қилса, тезда уй ҳам оламан.

Манзилим тахририятда.
ЖАМОЛ, Тошкент.

Шунчалар беғубор, андишали қизимнинг тақдири тинмаганидан адо бўлдим. Ёши 30 да, 4 ёшли ўғли, 3 ёшли қизи бор. Номард эри бегона аёли болаларидан устун қўйди. Сариштали, кўркам қизимнинг қалбини тушунадиган жуфти бўлса, дейман.

Манзили тахририятда.
ШОХИДА, Хоразм.

Опамнинг ёши 31 да. Педагог. 4 ёшли қизчаси бор. Бахтини топишига имконияти бор-ку, деб манзилли тахририятга бердим. Сурхондарёлик тенги бўлса топишар. Қизини онаси олиб қолади.

РАҲНО, Сурхондарё.

Иймонли, исломий инсонман. Ўзимга яраша ҳурматим ҳам бор. Фарзандларим уйли-жойли. Мен эса ёлғизман. Ёшим 54 да. Ҳужубли, исломий аёл бўлса, нур устига аёло нур бўларди.

Манзилим тахририятда.
БОТИР, Тошкент.

Турмушга чиқмаган дугонам бор. Ёши 25 да. Ўқитувчи бўлиб ишлайди. Қўхлиқина, сариштали дугонанинг ўзи каби тушунган, келишган, орийатли жуфти бўлса, дея ният қилиб манзили тахририятга бердим.

НАРГИЗА, Сурхондарё.

20 ёшга кирган ўғлим билан ижарада тураман. Ёшим 52 да. Топишимиз яшашга етмайпти. Агар бир меҳрибон инсон ўғлимнинг бошини силаб, ота бўлса, умримнинг охиригача хизматини қиламан.

Манзилим тахририятда.
ХАНИФА, Тошкент.

Укам 23 ёшда, иши тайин, одобли йигит. Тўй куни белгилаиб, ҳамма тайёргарчиликлар кўрилган. Аммо табибий қўриқдан ўтаётганда қизнинг нуқсонини чиқиб қолди. Бир одобли қиз бўлса, тезда уйлантирамиз. Сарпо-сурғининг камчилиги аҳамиятсиз. Фақат соғлом, ақлли, 22 ёшгача бўлган қиз бўлса бас.

Манзили тахририятда.
ГУЛҲАЁ, Тошкент.

Ажрашганман. Ёшим 27 да. Фарзандим йўқ. Олий маълумотлиман. Қани энди менинг ҳам тушунган жуфтим, мустаҳкам оилам бўлса.

Манзилим тахририятда.
САРВИНОЗ, Тошкент тумани.

Аёлимнинг хиёнати туфайли ажрашдим. Икки фарзандим ҳам бунга тушунади. Уйимни уларга қолдириб, ижарада турибман. Олий маълумотли, касб-корли, баланд бўйли инсонман.

Ёшим 35 да. Қорақалпоқман. 32 ёшгача, турмуш қурмаган ёки ажрашган бўлса-да, фарзанди йўқ, замонавий аёл керак.

Манзилим тахририятда.
ДУРБЕК, Тошкент.

Аёлимнинг бевақўлими сабаб фарзандларим онасиз қолди. Иккитасини уйладим, иккитасининг бўйи етган. Уларга оналик қиладиган аёлга уйланоқчиман.

Ёшим 52 да.
Манзилим тахририятда.
СОБИР, Тошкент.

Сахифани МАТЛУБА тайёрлади.

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган қўлғизмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Тўрон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти - 20.00. Босишга топширилди - 21.00

E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru
oilavajamiyat@mail.ru

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Бош муҳаррир: 134-86-91
Қабулхона: (тел. ва факс) 133-28-20
Бош муҳаррир ўринбосари: 134-25-46
Табриқлар, эълонлар: 133-28-20
Бўлимлар: Оила - 133-04-35, 134-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент - 700000
Амир Темур кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.
«Олой» бозори ёнида.

Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ХОМИЙ: «Матбуот таркатувчи» акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 027-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 732. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.
Адади - 13147
Саҳифаловчи — Ш. БАРОКОВ
Расом — Н. ХОЛМУРДОВ
Навбатчи — Д. ИБРОХИМОВ
Мусахҳиш — С. САЙДАЛИМОВ

1 2 3 4 5 6